

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА ОДРЖАНОГ
ДАНА 25.11.2013. ГОДИНЕ**

Председник већа: Данас је 25.11.2013. године, 14 часова и 32 минута.

Отварам наставак главног претреса у предмету К-По2 53/10 против опт. Илије Јуришића, због кривичног дела из члана 148 став 2, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ бр.5/04 од 09.11.2007. године, а која је измењена поднеском од 18.09.2009. године и са новим поднеском од 15.11.2013. године.

Веће је у неизмењеном саставу.

Утврђује се да су на данашњи главни претрес приступили:

-заменик тужиоца за ратне злочине Милан Петровић,

-оптужени Илија Јуришић,

-бранилац оптуженог адв. Ђорђе Дозет,

Само да констатујемо, ви сте добили ову измењену оптужницу, међутим знам...

Адв. Ђорђе Дозет: 21.

Председник већа: Јесте 21. зато што је и нама дошла 15.11. у недовољном броју примерака па смо, док смо добили примерке Вама послали мало касније.

Констатује се да је дана 15.11.2013. године достављена измењена оптужница Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ број 5/04 од 15.11.2013. године.

Констатује се да се оптуженом Илији Јуришићу доставља измењена оптужница.

Ево, преузмите само.

Констатује се да је бранилац Ђорђе Дозет ову оптужницу примио, само реците када да знамо.

Адв. Ђорђе Дозет: Преко судског достављача 21. новембра ове године.

Председник већа: Добро. Знам да је ово дошло касно, Ви нисте упознати са изменама, измене нису неке драстичне али ако Вам је потребно време за упознавање реците, ако хоћете да Вам оставим неко време да се сад упознате са изменама, једно пола сата да видите о чему се ради? Изволите.

Опт. Илија Јуришић: Поштовано судско вијеће, ја сам упознат са овом измењеном оптужницом прије пар минута када ме је о томе обавијестио адвокат.

Садржај ове оптужнице, као и ранији, ми је потпуно познат и нема, без обзира да ли се мијењале или не мијењале, ја знам шта у њима може да буде али ја сигурно знам да нисам крив и да то што у њима пише нема никакве везе са мном.

Председник већа: Добро. Само питање, да ли Вам треба време за упознавање сад са оптужницом или можете данас да изнесете завршне речи и да сте упознати?

Опт. Илија Јуришић: Ја сам дошао овдије да ово што прије завршимо. Дакле, нема потребе да ме чекате.

Председник већа: Добро. Хвала, ако нема потребе, упознат је и бранилац, он је добио 21.

Како су испуњене претпоставке за одржавање главног претреса, суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес одржи.

Главни претрес се наставља изношењем завршних речи.

Председник већа: Изволите.

Адв. Ђорђе Дозет: Измена оптужнице дошла је у смислу члана 409 став 1 и у смислу члана 411 став 1 такође одбрана има права да предложи некакве нове доказе који су везани за...

Председник већа: Имате, ја сам мислио да сте Ви упознати.

Адв. Ђорђе Дозет: Па овако. Ви сте већ донели одлуку о три предлога који су, по мени, одлука о та три предлога везано за доказе како их ја гледам су заиста безпредметни. Међутим, с обзиром да Тужилаштво измењеном оптужницом и даље целу ситуацију заснива на постојању споразума између Босне и Херцеговине и СРЈ, овај пут нема датума, овај пут стоји да је то описано као СРЈ правна наследница бивших Република СРЈ, ја поново предлажем да се изврши увид у ова три доказа о којима сте одлучили прошли пут. Дакле, ти докази су пресуда Вестминстерског суда коју је у доказе увео Апелациони суд и чија веродостојност није упитна, затим допис Министарства правде који је достављен са потписом министарке правде и тужиоца за ратне злочине а која у свом заглављу носи Република Србија, дакле није у име појединца него у име Републике Србије и такође извештај Бутрос Галија Уједињеним нацијама где се конкретно говори да ли постоји тај споразум или не. Дакле, уколико Тужилаштво, а видимо да да, и даље заснива своју оптужницу на постојању тог споразума, онда сам ја принуђен тај предлог поновити па да ви о том поново одлучите. Осим тога, налазим за сходно да предложим да се као доказ изведе решење овог суда Ки.По-2 74/2010 од 16.11.2012. године који је опет везан за садржину оптужнице, а тим решењем је овај суд обуставио истрагу против Делибеговић Енвера и Николић Будимира, а након одустанка тужиоца од гоњења у овој истој правној ствари, односно чињеничној ствари где су били заједно у поступку са окривљеним Илијом Јуришићем.

Председник већа: На коју околност, да је само обустављен поступак према њима или?

Адв. Ђорђе Дозет: Мислим да је врло значајно да је обустављен поступак према њима врло значајно због тога што је Илији Јуришићу између осталог стављено на терет да је дело учинио као члан оперативног штаба, а из досадашњих доказа смо видели ко су Енвер Делибеговић и...

Председник већа: Никола Будимир.

Адв. Ђорђе Дозет: Николић...

Председник већа: Николић Будимир, да.

Адв. Ђорђе Дозет: Јесте, али о том ћу наравно говорити у завршној речи, а то чисто да уведе у доказе.

Председник већа: Добро. Чули сте тужиоче предлоге, имају право да поднесу предлоге ако је дошло до измене оптужнице. Изволите.

Заменик тужиоца: Ја остајем у свему при одговору који сам дао на претходном рочишту главног претреса у вези са овим предлозима, односно противим се овим предлозима.

Председник већа: Овај нови предлог, то је ово решење?

Заменик тужиоца: Њему се не противим.

Председник већа: Добро. Захваљујем. Направићемо паузу да решимо сад о овом Вашем предлогу, мора то веће зашто сто постоје опречни ставови.

Ради доношења решења о предлогу браниоца да се као докази изведе напред наведено, суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да је пауза до 15 часова и да се претрес прекида.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес настави.

Дакле, имали смо у виду ове доказе које сте поновили, међутим имајући у виду исто члан 411 Законика о кривичном поступку стоји да су то предлози и докази о којима је већ у ранијем току поступка били предмет доказивања, тако да веће налази да ова три доказа, то је пресуда Вестминстерског суда, допис Министарства правде као и извештај Бутрос Бутрос Галија је већ цењен и налази да нема потребе да се овај доказ

поново изводи, односно да се прихвате као докази у току поступка јер је већ о њима решено.

Што се тиче Вашег предлога да се у доказни поступак уврсти решење о обустави истраге, ово решење је које је донело Тужилаштво током поступка и из њега ми не видимо зашто су они одустали од даљег гоњења, а што и није на страни Тужилаштва да обавештава суд јер то је њихово право да одустану или не одустану од гоњења па ни то решење не значи ништа у овом току поступка. Неспорно је да се ово десило али то нема никакве везе са тренутном овим поступком јер на страни Тужилаштва је кога ће да оптужи а кога неће, а суда да одлучи да ли је неко по оптужници крив или није, тако да се и овај предлог одбацује као сувишан.

Да ли има још неких нових предлога у допуни доказног поступка? Нема.

Нових предлога у допуни доказног поступка нема па се објављује да је доказни поступак завршен.

Сада ћемо прећи на завршне речи.

ЗАВРШНЕ РЕЧИ СТРАНАКА

Председник већа: Тужилац у завршној речи, изволите.

Заменик тужиоца: Поштовано веће, господо судије,

Руковођени професионалним приступом овлашћењима домаћег законодавства, као једним од начела хуманитарног ратног права да све државе имају и право и обавезу да гоне учиниоце кривичних дела ратних злочина, без обзира на место извршења кривичног дела, када се извршиоци затекну на њеној територији, Тужилаштво за ратне злочине Републике Србије извело је пред лице правде овде оптуженог Јуришић Илију за кривично дело употреба недозвољених средстава борбе из чл.148 став 2 у вези става 1 КЗ СРЈ, по његовом лишењу слободe на територији Републике Србије 11. маја 2007. године. По завршетку истраге против Јуришић Илије подигнута је првобитна оптужница КТРЗ бр.5/04 од 09.10.2007. године, а против осталих окривљених лица поступак је раздвојен одлуком тадашњег истражног судије Окружног суда у Београду. По првобитној прецизираној оптужници тадашњи Окружни суд Већа за ратне злочине у Београду донео је пресуду К.В.бр.5/07 од 22.09.2009. године, којом је огласио кривим оптуженог Јуришић Илију за кривично дело употреба недозвољених средстава борбе из чл.148 став 2 у вези става 1 КЗ СФРЈ и за исто му изрекао казну затвора у трајању од 12 година. Решавајући по жалбама јавног тужиоца и одбране, Апелациони суд – Одељење за ратне злочине у Београду је у другостепеном поступку својим решењем Кж1-По₂ 5/10 од 11.10.2010. године укинуо првостепену пресуду и предмет вратио на поновно суђење, али пред потпуно измењеним већем. Разлоге за потпуну измену свих чланова већа првостепеног, Апелациони суд није дао, а са друге стране, ваља констатовати и да је један члан тог већа изабран за судију Врховног касационог суда, а други члан већа постављен за руководиоца Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду.

Што се тиче самог кривично-правног догађаја од 15. маја 1992. године у јавности Републике Србије, а највероватније и неких других средина бивше СФРЈ, случај „Тузланска колона“ је болно питање, пре свега, болно питање бивше ЈНА, као легалне и легитимне оружане снаге бивше СФРЈ. Истина, о судбини великог броја припадника 92. моторизоване бригаде из касарне „Хусинска буна“ у Тузли, дуго времена измиче свом утврђивању на једино за то меродавном месту, у судском поступку, јер пред правосуђем Босне и Херцеговине кривични поступак није вођен ни против једног лица.

Поштовано веће,

Садржински концепт своје завршне речи засноваћу на одредби из чл.413 став 1 Законика о кривичном поступку, при чему ћу доказе и оцену чињеничног стања презентирати редоследом догађања из чињеничног описа диспозитива измењене оптужнице од 15.11.2013. године.

На више рочишта главног претреса одржаног пред Вашим већем, у дужем временском периоду изведени су, по мојој оцени, сви потребни докази као и неопходни докази, на које у свом решењу је указао Апелациони суд у Београду, којим доказима је без разумне сумње у потпуности доказана измењена оптужница подигнута против Јуришић Илије. Република Босна и Херцеговина пре проглашења своје независности, била је једна од република Социјалистичке Федеративне Републике Југославије која је као самостална држава призната од Европске заједнице 06. априла 1992. године, а потом и 22. маја 1992. године примљена у Уједињене нације. Изведеним доказима на главном претресу утврђено је да су се на територији Босне и Херцеговине водили оружани сукоби између, с једне стране, наоружаних формација на страни бошњачког, српског и хрватског народа у периоду од почетка 1992. године до Дејтонског споразума 1995. године, као и оружани сукоби између наоружаних формација бошњачке и хрватске стране у сукобу, са оружаним формацијама Југословенске народне армије, бивше оружане снаге СФРЈ, легално и легитимно размештене у касарнама бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, са друге стране. Карактер оружаног сукоба између наоружаних формација бошњачке и хрватске стране са оружаним формацијама ЈНА; до њеног повлачења са територије Босне и Херцеговине, на територију Савезне Републике Југославије, 19. маја 1992. године, имао је карактер међународног оружаног сукоба који је био довољног обима и интензитета, тако да има основа за примену правила међународног права из Прве женевске конвенције за побољшање положаја рањеника и болесника у оружаним снагама у рату и правила из Протокола 1 уз Женевске конвенције о заштити жртава међународних оружаных сукоба.

Изведеним доказима на главном претресу утврђене су све одлучне чињенице за решавање ове кривично-правне ствари, које потврђују без разумне сумње, да је за време оружаных сукоба на територији Босне и Херцеговине постојао и оружани сукоб између наоружаних формација бошњачког и хрватског народа, с једне стране, са оружаним формацијама Југословенске народне армије, бивше оружане снаге СФРЈ, с друге стране у периоду до 19. маја 1992. године. За време овог оружаног сукоба и то на дан 15. маја 1992. године, оптужени Јуришић Илија као припадник бошњачке и хрватске стране у сукобу, у својству дежурног у оперативном штабу Станице јавне безбедности у Тузли и овлашћењима издавања наредби свим наоружаним формацијама ове стране у сукобу на подручју Тузле, кршио правила међународног права из чл.19 Женевске конвенције за побољшање положаја рањеника и болесника у оружаним снагама у рату од 12. август

1949. године, која је ратификована од стране Скупштине Федеративне Народне Републике Југославије („Службени лист“ број 24/50) и правила из чл.21 и 37 став 1 Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава међународних оружаних сукоба, и то тако што је супротно претходно постигнутом договору између представника цивилне и војне власти Тузле са командантом касарне ЈНА „Хусинска буна“ у Тузли, пуковником Дубајић Милом, о мирном измештању 92. моторизоване бригаде ЈНА из касарне „Хусинска буна“ у Тузли, на дан 15. маја 1992. године, правцем касарна „Хусинска буна“, Скојевска улица, Брчанска Малта, Симин Хан, Бијељина, СРЈ, који договор је био у складу са одлуком Председништва Босне и Херцеговине 02-11-327/92 од 27. априла 1992. године о мирном повлачењу јединица ЈНА са територије Босне и Херцеговине, као и споразум између Босне и Херцеговине и Савезне Републике Југославије о мирном повлачењу ЈНА са територије Босне и Херцеговине на територију Савезне Републике Југославије, који непосредни договор је команди ЈНА у касарни „Хусинска буна“ уливао поверење да током измештања неће бити нападнути, а са којим договором је оптужени био упознат, па поступајући смишљено по унапред од стране Кризног штаба Председништва Тузла планираном и организованом перфидном плану за напад на колону ЈНА, у намери да се изигра створено поверење, напред наведеног дана око 19 часова, у времену док је обављао командну дужност – дежурни у оперативном штабу Службе јавне безбедности Тузла, након пријема наредбе за напад о претпостављеног старешине команданта оперативног штаба и начелника Бајрић Меџа, звани „Меша“, из оперативног штаба путем радио-везе, непосредно издао наредбу за напад свим наоружаним јединицама бошњачко-хрватских снага територијалне одбране, Служби јавне безбедности и „Патриотске лиге“, а које су биле распоређене и у борбеној готовости спремне за напад на положаје у оближњим зградама и уређеним заклонима, на правцу кретања маршевске колоне ЈНА и то у тренутку када је одвојени други део колоне мирно пролазио кроз Скојевску улицу и раскрсницу на Брчанској Малти, па је тако употребио недозвољени начин борбе који је забрањен по међународном праву, на основу које наредбе су распоређени снајперисти прво пуцали и убијали возаче војних возила, тако их заустављали и блокирали даљи пролаз колоне ЈНА одобреним правцем измештања, потом пуцали и убијали војнике превожене у возилима који нису били спремни за борбу, нити у могућности пружања отпора, па су тако том приликом напали и уништили видно и прописно обележена санитарска војна возила и убили најмање педесет и ранили најмање 51 припадника ЈНА који се превозио у тим возилима.

Поштовано веће,

У намери спречавања оружаних сукоба између наоружаних формација бошњачког и хрватског народа, с једне стране и ЈНА стациониране у касарнама на територији Босне и Херцеговине, са друге стране, између руководства Босне и Херцеговине и Савезне Републике Југославије током априла 1992. године, а посебно састанком у Скопљу од 26. априла 1992. године, вођени су разговори о мирном повлачењу ЈНА са територије БиХ на територију Савезне Републике Југославије, правне следбенице бивше СФРЈ. У извештају Војно-безбедносне агенције Министарства одбране Републике Србије – Строго пов.бр.6741-4 од 28. маја 2010. године, тврди се да је споразум о мирном измештању Југословенске народне армије са територије Босне и Херцеговине потписан у Скопљу априла 1992. године, између генерал-пуковника Благоја Ацића, тада начелника Генералштаба ЈНА у Савезној Републици Југославији и Алије Изетбеговића, тада председника Председништва Босне и Херцеговине, али да је овај документ уништен приликом бомбардовања

Генералштаба Југословенске народне армије 1999. године и није пронађен у архивској грађи Министарства одбране и Војске Србије.

О мирном повлачењу јединица ЈНА са територије Босне и Херцеговине, Предсједништво Босне и Херцеговине дан након одржаног састанка у Скопљу донело је своју одлуку број 02-11-327/92 од 27. априла 1992. године, о мирном повлачењу јединица Југословенске народне армије са територије Босне и Херцеговине. Чињеница у вези са мирним измештањем ЈНА са територије Босне и Херцеговине на територију СРЈ, поред напред наведених докумената, дакле извештаја ВБА и одлуке Предсједништва Босне и Херцеговине, биле су и опште-познате, јер су објављене путем средстава информисања на територији Босне и Херцеговине, о чему је посведочио већи број сведока, као што су и сведоци Николић Будимир од 06.10.2012. године, Бешлагих Селим, Дивковић Мато, датих у поступку доношења првобитне првостепене пресуде.

У граду Тузли који се налази на територији Босне и Херцеговине до 15. маја 1992. године налазила се касарна Југословенске народне армије која је носила име „Хусинска буна“ и чији је командант био потпуковник ЈНА Дубајић Миле. Потпуковник Дубајић Миле са овлашћењима своје претпостављене команде у циљу мирног повлачења јединица ЈНА са територије Босне и Херцеговине на територију Савезне Републике Југославије са крајњим роком до 19. маја 1992. године, са представницима цивилне и војне власти у Тузли, како у првој половини маја, тако и на сам дан 15. мај 1992. године, водио је преговор о мирном измештању ЈНА из касарне „Хусинска буна“ у Тузли. На сам дан 15. мај 1992. године између потпуковника Дубајића и Бајрић Мехе, начелника Станице јавне безбедности у Тузли и истовремено и команданта оперативног штаба Станице јавне безбедности у Тузли, постигнут је конкретан договор да се тог дана из касарне „Хусинска буна“ измести 92. моторизована бригада ЈНА, као и да правац измештања буде касарна „Хусинска буна“, Скојевска улица, Брчанска Малта, Симин Хан, Савезна Република Југославија. Сви представници цивилне и војне власти у Тузли који су учествовали на одређени начин у постигнутом конкретном договору потпуковнику Дубајић Милу гарантовали су мирно измештање одобреним правцем, у ком уверењу су га одржавали све време разговора, док су са друге стране у тајности спремали оружани напад на колону ЈНА у рејону Брчанске Малте у Тузли. Да је између представника цивилне и војне власти Тузле и потпуковника Дубајића постигнут договор о мирном измештању 92. моторизоване бригаде ЈНА из касарне „Хусинска буна“ на дан 15. маја 1992. године, несумњиво потврђује више испитаних сведока, а посебно сведоци Дубајић Миле, на главном претресу од 28.11.2011. године, Нонковић Уго од 27.09.2012. године, Абдулах Манџо од 16. маја 2008. године, Станкић Благоје од 19.06.2013. године, Делибеговић Енвера од 28.11.2011. године, Фишековић Бењамин од 27. фебруара 2012. године и Имамовић Јасмина од 16.10.2012. године. Коначно, постојање постигнутог договора потврђује и решење о одређивању комисије за примопредају касарне „Хусинска буна“ које је потписао Бешлагих Селим, председник Предсједништва и председник Кризног штаба Предсједништва Скупштине општине Тузла, о коме сведоче напред наведени сведоци. Овим решењем као чланови комисије су одређени Делибеговић Енвер, тада заменик команданта територијалне одбране Тузла и члан Оперативног штаба Станице јавне безбедности Тузла, Имамовић Јасмин, тада секретар Скупштине општине Тузла и члан Кризног штаба Предсједништва Скупштине општине Тузла и Фишековић Бењамин, тада руководилац материјално-техничким средствима. Упоредо са отпочињањем преговора о мирном измештању јединица ЈНА из касарне „Хусинска буна“, Кризни штаб Предсједништва Тузла вршио је убрзане припреме на војном запоседању

одобреног правца измештања, тако што су уређивани закони и вршено запоседање наоружаним јединицама полиције – ту су биле и маневарске јединице и јединице територијалне одбране „Патриотске лиге“, које активности су нарочито интензивирани на сам дан измештања 15. маја 1992. године, запоседањем рејона Брчанске Малте са додатним јединицама, о чему су посведочили и сведоци на главном претресу, као и заштићени сведок „Алфа“ на главном претресу од 08.10.2013. године, те сведоци командири јединица распоређених у рејону Брчанске Малте.

Докази за напред утврђене чињенице су и наређење Кризног штаба Скупштине општине Тузла – Строго пов.бр.03/11-20/92 од 04. маја 1992. године; извештај о раду Станице јавне безбедности Тузла за 1992. годину, који извештај је урадио начелник Станице јавне безбедности Бајрић Мехо, а који је уједно и био командант оперативног штаба Службе јавне безбедности, Станице јавне безбедности Тузла, као и извештај о траженим подацима о учешћу Станице полиције и других јединица у одбрани Тузле, а то је, пре свега, ратна полицијска станица Славиновићи од 07.12.1992. године, који је потписао командир ове полицијске станице – Селимовић Екрем, а посебно о томе доказује и извештај о раду Председништва Скупштине општине Тузла за период јануар 1992. – април 1993. година, који је сачинио и потписао у својству председника Председништва Скупштине општине Тузла Бешлагвић Селим.

Цитирам поједине тачке из наређења Кризног штаба Председништва Скупштине општине Тузла, тачка 3: „Припремљене фортификацијске препреке, крстила, јеж, средства за рушење, одмах ставити на планирана мјеста“. Тачка 7: „Командовање јединицама вршиће за јединице МУП-а оперативни штаб Станице јавне безбедности Тузла на челу са Мехом Бајрићем, а у духу наређења Кризног штаба Председништва“. Цитирам и део извештаја ратне полицијске станице Славиновићи од 07.12.1992. године: „Митраљеска гнезда била су смештена на Гушића брду, а снајперска су распоређена по блоку М и ХБ, а њихов задатак је био да стално контролишу кретање тадашњих војника и њихово задржавање. У месту Славиновићи које је покривало ратна полицијска станица Славиновићи, била су два места на путу минирана и то у непосредној близини вуклизера и оба на путу Тузла-Бијељина“. Кризни штаб Председништва Скупштине општине Тузла планирао је и до танчина организовао перфидни план напада на колону ЈНА током њеног измештања из касарне „Хусинска буна“, а оперативни штаб Станице јавне безбедности Тузла овај план непосредно реализовао, што је у свему потврђено налазом и мишљењем вештака доктора Мила Стојковића. Овај вештак је потврдио да је напад био организован, цитирам, „диверзантско-препадног типа са класичним елементима заседе, чији је циљ био да се нападне неборбени део маршевске колоне ЈНА и нанесу јој што веће губитке у живој сили и материјално-техничким средствима“. Доказ постојања перфидног плана испланираног од стране Кризног штаба Председништва Тузле, произилази несумњиво из извештаја о раду Председништва Скупштине општине Тузла за период јануар 1992.-април 1993. године. Ради илустрације, навешћу најважније делове из овог извештаја. Страна 10, став 3 извештаја, цитирам: „У априлу па све до маја врше се интензивни преговори са бившом ЈНА и кроз информативно-пропагандну делатност и даноноћно политичко дјеловање, истовремено жели добити на времену, како би се наше јединице куповином оружја што боље наоружале и свакодневним радом што више оспособиле“. А у првом ставу на страни 11 овог извештаја се наводи: „Интензивни преговори са бившом ЈНА свели су се, заправо, на добијање на времену, како бисмо у одбрамбени рат ушли што спремнији“, док на страни 12 у трећем ставу извештаја се наводи, цитирам: „У то доба у Тузли се појављује једна јединица „Патриотске лиге“, у свом

саставу је имала 65 наоружаних људи, овој јединици обезбедили смо смештај и исхрану и са њом се настојали договорити око тога да се у сукоб са бившом ЈНА не смије ићи одвојено, него само под јединственом командом и то истовремено и да се у овај сукоб не смије ући прије него за то будемо спремни, тј.ни прије ни послје, него тачно на време“.

Перфидни план Кризног штаба Председништва у свему је спровео оперативни штаб Станице јавне безбедности Тузла. Овај штаб су чинили руководни кадрови и он је представљао команду наоружаним јединицама, а међу одабраним руководиоцима, био је и овде оптужени Јуришић, који је у критично време био одређен и вршио дужност дежурног у оперативном штабу, те са тог места, непосредно извршавао спровођење овог плана. Између Кризног штаба Председништва и оперативног штаба, одржавана је непрекидна веза разним системима веза, били су то радио-веза, телефони, курирска служба и тако даље. Ради потпуне и благовремене координације између Кризног и оперативног штаба, Кризни штаб је своје седиште преместио у Центар за обавештавање и јављање, из кога је у сваком тренутку могао знати шта се догађа на терену.

Напред наведене чињенице утврђене су извођењем следећих доказа: читањем извештаја Председништва Скупштине општине Тузла за период јануар 1992.-април 1993. године, увидом у списак припадника ратних станица милиције и маневарских јединица Станице јавне безбедности Тузла и осталих оружаних јединица, које су браниле Тузлу у мају 1992. године, а у ком списку је наведено да Кризни штаб Председништва Скупштине општине Тузла сачињава девет лица, да се под редним бројем 1 налази име Бешлагич Селим, као председника, а под редним бројем 4 име Бајрић Меха, као и сведочењем командира јединица распоређених на правцу измештања колоне ЈНА из касарне „Хусинска буна“. У овом списку налази се и списак лица која чине оперативни штаб Станице јавне безбедности, где је под редним бројем 1 наведено Бајрић Меша, командант, а под редним бројем 9 име овде оптуженог Јуришић Илије.

Командни ланац између оперативног штаба Станице јавне безбедности Тузла и јединица на терену, одржаван је радио-везом са командирима јединица, као и радио-везом са лицима која су на брифингу око 9-10 часова 15. маја 1992. године била код команданта оперативног штаба Бајрић Меше и том приликом добила специјалне задатке. Докази за ове одлучне чињенице су сведочења командира јединица и то: Шабановић Рахмана, командира ратне полицијске станице Сијењак, пред Апелационом судом од 22.09.2010. године, којом је приликом изјавио: „Имао сам ја радио-везу са Станицом јавне безбедности и са осталим колегама, командирима, који су покривали трасу проласка колоне“. А пред овим већем на главном претресу од 07. маја 2012. године је изјавио, цитирам: „Ја сам имао радио-станицу, имали смо позивни знак и одзив сваке ратне полицијске станице, морали смо имати“. Затим сведочење Јурић Ника, командира јединице који је на главном претресу од 16. марта 2012. године рекао: „Ја сам имао радио-везу са оперативном службом и старешинама МУП-а. Мухамед Бркић ми је између 15 и 16 часова 15. маја 1992. године рекао да тога дана ЈНА ће изаћи из касарне. На главном претресу овај сведок је након приказивања видео-материјала потврдио своју реченицу из наредбе потчињеним припадницима која је у целини гласила: „Немој неко метак да би опалио, не заустављај ништа, у нашој пратњи су возила“, као и да је знао да се у првом делу колоне налазе Делибеговић Енвер и Имамовић Јасмин, као и полицијска возила Станице јавне безбедности Тузла. Селимовић Екрем, командир ратне полицијске станице Славиновићи на главном

претресу од 07. маја 2012. године изјави: „Ја сам имао једну фиксну и једну мобилну радио-станицу“. Да је заиста била координирана активност између Кризног штаба, оперативног штаба и јединица на терену, доказује изјава сведока Делибеговић Енвера, дата на претресу пред Апелационим судом 23.09.2010. године и пред овим већем 28.11.2011. године. Тада је овај сведок изјавио, цитирам: „Бешлагих је наредио Меши Бајрићу да врати ту колону ЈНА која је пошла да изађе око 14 часова, тако што сам ја између њих двојице успоставио преспарањем два телефона везу, јер је код себе у канцеларији имао и „специал“ и војну линију и градску везу, како он то каже. Да је одлука спроведена, исту су потврдили бројни испитани сведоци, а потврђена је и приказивањем снимака овог дела видео-материјала. Да је перфидни план био добро организован и припремљен и да је одржавана непрекидна веза, посведочио је посебно и заштићени сведок „Алфа“ на главном претресу пред овим већем од 08.10.2013. године, који је тада изјавио да је он имао моторолу, а и још неколико лица, припадника Станице јавне безбедности Тузла, који су имали специјални задатак примљеним на брифингу одржаном у јутарњим часовима код команданта оперативног штаба Меше Бајрића. Иначе, из сведочења Мехе Бајрића и Будимира Николића, потврђено је да је у време напада на колону, Бајрић био у оперативном штабу заједно са оптуженим Јуришић Илијом. И на крају, на видео-снимку документарног материјала који је приказан пред овим већем, види се да је рација снајпериста на једној од кула у Тузли, о којим положајима за снајперисте сведочи заштићени сведок „Алфа“, уследила након што је друго лице са моторолом у руци показивало правац дејства на доле. Конспиративност у раду Кризног штаба остваривана је скривањем појединих поверљивих информација од појединих чланова Кризног штаба, а који су били ту само да попуне форму структуре, на пример, под редним бројем 8 напред наведеног списка, налази се име Перић Бранка, за кога се у извештају Председништва Тузла, јануар 1992.-април 1993. године наводи да му нису били доступни најважнији подаци. Оперативни штаб Станице јавне безбедности у Тузли представљао је јединствену команду над свим наоружаним јединицама на подручју Тузле, у оперативном штабу организовано је непрекидно дежурство, у чему је учествовало више лица, са различитим својствима, при чему је један увек био главни, а то је дежурни оперативног штаба. Ове одлучне чињенице утврђене су посебно из извештаја о раду Председништва Тузла за период јануар 1992-1993. година, од 18. маја 1993. године, као и сведочење бројних сведока, почев од Бајрић Меше, Николић Будимира, Славулица Николе, Станкић Благоја. Напред наведене одлучне чињенице произилазе из стенограма са свечане седнице Општинског већа од 04.04.1995. године, где је на 33 и 34 страни из говора Бешлагих Селима, забележено и следеће: „Због очигледне близине рата 27. марта 1992. године, формиран су кризни и оперативни штаб који су вршили све потребне анализе и доносили наредбе. Концем трећег месеца у Центру за обавештавање наређујемо ратни режим рада, а овај Центар постаје и седиште Кризног штаба Председништва општине, као и седиште команданта Окружног и Општинског штаба територијалне одбране Босне и Херцеговине у Тузли“.

Поштовано веће,

Оптужени Јуришић Илија је био припадник резервног састава полиције МУП-а Босне и Херцеговине, као бивши високи руководилац и начелник Станице државне безбедности Тузла. По отпочињању оружаних сукоба у Босни и Херцеговини, оптужени Јуришић се као добровољац јавља у Станицу јавне безбедности Тузла, где бива распоређен у оперативни штаб Станице јавне безбедности. Доказ за наведено својство оптуженог, утврђује се из списка оперативног штаба Станице јавне

безбедности Тузла, у коме је под редним бројем 6 наведено име Јуришић Илија и његов статус – добровољац. Статус добровољац за оптуженог Јуришића наведен је и у списку оперативног штаба који је писан руком, у коме је означен статус сваког лица из оперативног штаба и то словним ознакама – А - активно лице, Р – резервиста и Д – добровољац. Доказ о својству оптуженог Јуришића у оперативном штабу утврђује се из уверења број 20-16/10-598 од 11. априла 1996. године, у коме је наведено, цитирам: „Јуришић Ивана Илија из Тузле био је припадник резервног састава полиције МУП-а Републике Босне и Херцеговине од 06. априла 1992. године, до 11. фебруара 1994. године, а ангажован на пословима члана оперативног штаба Станице јавне безбедности ОСУП-а Тузла од 06. априла 1992. године до 25. маја 1992. године“. Оптужени Јуришић Илија је 15. маја 1992. године у оперативном штабу примио дужност око 14 часова, мада по редовном распореду дежурства он не би требало да буде у смени, а што је у свом сведочењу на главном претресу објаснио Станкић Благоје, који је претходног дана био у смени заједно са оптуженим Јуришићем. У оперативном штабу заједно са оптуженим налазило се и више лица, а међу њима су сигурно били Бајрић Мехо, командант оперативног штаба и Николић Будимир, члан оперативног штаба. У оперативни штаб Тузла није могло ући непозвано лице, већ само лице са специјалном пропусницом, коју пропусницу на своје име је имао и оптужени Јуришић, а што се утврђује из одобрења издатог од Станице јавне безбедности Тузла под редним бројем 18-15/8-03/92 од 09. априла 1992. године на неодређено време. Приликом преузимања дужности у оперативном штабу, претходни дежурни оперативног штаба Зарић Божо, обавестио је оптуженог Јуришића да је са Брчанске Малте враћена једна колона ЈНА која је пошла да изађе из касарне „Хусинска буна“. Каснији развој догађаја показаше да су разлози за враћање ове колоне ЈНА били због запоседања рејона Брчанске Малте додатним снагама. Наиме, време до 19 часова 15. маја 1992. године када је по постигнутом договору колона ЈНА требало да крене у измештање касарне „Хусинска буна“, у оперативни штаб је искористио да изврши потпуно запречавање и пуно војно запоседање правца одобреног измештања. Конкретна реализација перфидног плана прешла је у надлежност оперативног штаба и на терену распоређених јединица, те лица која су добила специјалне задатке као снајперисти. Све се то догађало за време док је оптужени био дежурни у оперативном штабу. Са свим активностима је био добро упознат, јер није могуће замислити да се акција препадно-диверзантског типа са елементима класичне заседе, изводи без знања команде и лица која издају наређења потчињеним јединицама. Након што су Енвер Делибеговић и Јасмин Имамовић обавестили Центар за обавештавање и јављање као и директно у програму на Радио-Тузли да припадници ЈНА из касарне „Хусинска буна“ крећу измештање одобреним правцем у 19 часова тог 15. маја 1992. године, маршевска колона је можда минут-два испред 19 часова кренула из касарне. На челу колоне налазио се по договору једно полицијско возило МУП-а Тузла, а иза њега транспортер ЈНА у коме се налазио потпуковник Дубајић и Енвер Делибеговић, а иза њих око 28 разних возила, која су сачињавала први део колоне. На зачељу првог дела колоне такође се налазило једно полицијско возило МУП Тузла. Иза првог дела колоне кретао се потпуно неборбени део возила ЈНА, који су сачињавали други део колоне и у којој није било припадника представника власти Тузле, нити пак пратњи од полицијских возила МУП-а Тузла. Други део колоне ЈНА заостао је иза првог дела колоне. Одлучне чињенице произилазе и из приказаног видео-материјала, писменог налаза и мишљења вештака, професора доктора Слободана Јовичића, као и изјава оштећених испитаних у својству сведока на главном претресу, приликом доношења првобитне првостепене пресуде.

Када је први део колоне ЈНА одобреним правцем измештања излазио из Тузле, који је део колоне праћен полицијским возилима МУП-а Тузла и у којој су колони били представници власти Тузла – Делибеговић Енвер, Имамовић Јасмин и Фишековић Бењамин, на овај део колоне уопште није пуцано, нити су припадници ЈНА из колоне отварао ватру из наоружања из возила, а у овом делу колоне била је и једна борбена јединица војне полиције ЈНА. Да су у првом делу колоне ЈНА представници власти Тузла и да је ова колона праћена полицијским возилима МУП-а Тузла, оперативни штаб Тузла је знао, јер су им то јавили Делибеговић и Имамовић, па тиме, дакле и оптужени, као дежурни оперативног штаба, а што посебно произилази из сведочења Бајрић Мехе на главном претресу од 01.09.2009. године. Наиме, овај сведок је тада изјавио да му је из Центра за обавештавање и јављање, где се иначе налазио смештени Кризни штаб, јављено да се у колони ЈНА налазе Енвер Делибеговић и Јасмин Имамовић, а да је то јављено када је он био у оперативном штабу заједно са Николић Будимиром и оптуженим Јуришић Илијом. Кретање маршевске колоне ЈНА одобреним правцем измештања пратиле су и камере Телевизије „ФС-3“, а оптужени Јуришић је ово посматрао заједно са Николићем и Бајрићем на телевизору који се налазио у просторији оперативног штаба, што су у својим сведочењима несумњиво потврдили сагласно Николић и Бајрић.

По пристизању првих возила другог дела колоне ЈНА на Брчанску Малту, командант оперативног штаба Бајрић Мехе тражи од дежурног оперативног штаба, овде оптуженог Јуришић Илије, да изда наредбу за напад на колону ЈНА. Оптужени Јуришић Илија без икаквог оклевања путем радио-везе командирима јединица на терену издаје наредбу за отварање ватре на маршевску колону ЈНА. У тренутку издате наредбе, део колоне ЈНА налазио се у Скојевској улици, испред Брчанске Малте и на раскрсници Брчанска Малта. У овом делу колоне налазило се и неколико војних санитарских возила, која су била видно и прописно обележена. У војним и санитарским возилима превозио се већи број припадника ЈНА, који су седели, као и на војним возилима на товарном сандуку и у већини су били окренути леђима према страници сандука. Припадници ЈНА своје наоружање држали су између ногу са цевима окренутим увис, не очекујући напад и без спремности за одбрану. Највећи број припадника ЈНА био је унутар у возилима или пак под цирадама возила. Напред наведене чињенице потврђене су бројним сведочењима испитаних сведока и оштећених током доношења првобитне првостепене пресуде, а наведене чињенице утврђују се и из приказаног видео-материјала, те фотографија које је урадио вештак доктор Јовичић у свом налазу и мишљењу.

Напад на колону који је био перфидног карактера, перфидност напада показује се, како према начину припреме, тако и према току одвијања напада, напад је започео тако што су прво распоређени снајперисти на зградама убијали возаче и сувозаче војних возила и тако возила заустављали и у највећој мери онеомогућивали пролаз другим возилима која су се кретала иза њих. На возила која су некако успела проћи, распоређени припадници јединица под командом оперативног штаба су помоћу канапа извлачили повезане нагазне мине. На сва ова возила из другог дела колоне ЈНА, уследила је изненадна жестока и усредсређена ватра из оружја распоређених и у борбеној готовости спремних припадника јединице бошњачко-хрватске стране у сукобу, која је том приликом убила најмање 50 припадника ЈНА, а ранила најмање 51 припадника ЈНА, при чему је већи број возила запаљен и уништен, а међу њима и војна санитарска возила.

Беспризорност поступања кризног и оперативног штаба, те јединица под командом оперативног штаба Тузле, показала се највише у чињеници напада и уништења санитарских војних возила, што је изричито забрањено по међународном праву и то чл.19. Прве женеvске конвенције и чл.21. Допунског протокола 1. Перфидност напада на други део колоне, потврђен је и налазом и мишљењем вештака Мила Стојковића, који је између осталог у свом мишљењу навео и следеће – тачка 3. мишљења: према заузетом положају војника и других наоружаних припадника формација Босна и Херцеговина у Тузли распоређених дуж пута кретања маршевске колоне ЈНА, може се закључити да се, цитирам, „радило о осмишљеној и добро организованој препадној акцији снага ТО и МУП-а Тузле, на маршевску колону са елементима класичне заседе“. У конкретном случају, акција је могла бити изведена само према плановима и инструкцијама кризног штаба и оперативног штаба. Тачка 4. мишљења: „Мсовна унакрсна ватра са околних зграда и утврђених ватрених тачака из приземља појединих зграда, изазвала је дезорганизацију и разбијање маршевске колоне у неколико праваца. То је била бочна унакрсна паљба из више врста пешадијског наоружања“. Тачка 5. мишљења: „Имајући у виду оштећења на возилима, могуће је тврдити да су оштећења настала дејством снајпера. Груписани погоци на стакленом делу ветробрана возила „Там-110“ намењеном за превоз пешадије, уочљиво је девет прецизних погодака у делу сувозача и три у делу возача, што указује на реалну претпоставку да се ради о дејству снајпера калибра 7,9 мм“. Налаз и мишљење вештака Стојковића у потпуности је у сагласности са исказима бројних сведока, оштећених испитаних у поступку доношења првобитне првостепенe пресуде, видео-материјала и урађених фотографија од стране вештака, доктора Јовичића и сведочења заштићеног сведока „Алфа“.

Да је реч о перфидном нападу на колону ЈНА, може се несумњиво закључити и по изјавама испитаних сведока и то испитани сведоци који су се налазили у првом делу колоне ЈНА, а који су потврдили да су по изласку из Тузле сазнали тек тада, да је други део колоне нападнут, због чега су се вратили да би помогли извлачењу другог дела колоне, али су код места Славиновићи наишли на блокиран пут, попреченим камионом преко коловоза пуним камења. Камион је био натоварен камењем и није га било могуће покренути. Дакле, очигледно је ова препрека постављена после изласка првог дела колоне, са циљем запречавања повратка борбеном делу колоне ЈНА.

Поштовано веће,

У даљем излагању своје завршне речи ја сам у писмено урађеној завршној речи ради пијатета, навео сва имена убијених лица – припадника ЈНА. Овога пута њихова имена не бих прочитао, из разлога што се њихова имена налазе у измењеној оптужници, па ради скраћења времена, мислим да то овога пута није неопходно.

А да су наведена лица као припадници ЈНА смртно страдали у нападу на колону ЈНА 15. маја 1992. године у Тузли, утврђено је и из већег броја писмене документације и то документ под ознаком И-1529 од 07.02.2001. године, записника о ексхумацији и идентификацији посмртних остатака, обдукционих записника Института за судску медицину ВМА од 21. маја 1992. године, налаза и мишљења вештака доктора Ђорђа Алемпијевића, списка погинулих припадника ЈНА из Војне поште 7954 Тузла, уверења о смрти, извода из матичне књиге умрлих, записника о испитивању оштећених – родбине погинулих, исказа испитаних сведока и оштећених на главном претресу, као и посебно сведочења Нонковић Уга који је изјавио да је сутрадан на лицу места, набројао 49 лешева припадника ЈНА који су се налазили у рејону Брчанске Малте.

Правно ценећи утврђено чињенично стање, ван разумне сумње се може закључити да је измењена оптужница од 15.11.2013. године доказана, како у делу радње кривичног дела употреба недозвољених средстава борбе из чл.148 став 2 у вези става 1 КЗ СРЈ, тако и у делу одговорности оптуженог Јуришић Илије.

Доказе којима су утврђене одлучне чињенице које чине битне елементе кривичног дела, навео сам напред у својој завршној речи и то нећу понављати, већ ћу се посебно позабавити и образложити одговорност оптуженог Јуришића за извршено кривично дело.

Наиме, у конкретном кривично-правном догађају, издата наредба за напад на маршевску колону ЈНА била је основни и битан чин радње извршења кривичног дела перфидног начина борбе, који је забрањен по правилима из чл.37 став 1 Допунског протокола 1 уз Женевске конвенције, у коме се каже, цитирам: „Забрањено је убијати или заробљавати противника, прибегавајући перфидним поступцима“. Перфидни поступци представљају, па поново цитирам, „акте којима се улива поверење противнику да га наведе да верује да има право, са намером да се изневери то поверење“. Ниједан од изведених доказа није дао ни најмању сумњу у закључак да је напад на маршевску колону ЈНА био перфидног карактера, јер је команда касарне „Хусинска буна“, а посебно њен командант, потпуковник Дубајић, непрекидно одржаван у уверењу да има право мирно изаћи из Тузле, на основу постигнутог конкретног договора између војних и цивилних власти Тузле и команданта касарне потпуковника Дубајића, а који договор је и постигнут 15. маја 1992. године. Овај договор био је у свему и у духу мирног измештања ЈНА са територије Босне и Херцеговине на територију СРЈ, о чему су се пре тога договорили и највиши представници Босне и Херцеговине и Савезне Републике Југославије, те Председништво Босне и Херцеговине донело у вези са тим конкретну одлуку. За постигнути договор о мирном изласку 92. моторизоване бригаде касарне „Хусинска буна“, оптужени је знао, а о самом почетку изласка колоне ЈНА је непосредно и обавештен преко Енвера Делибеговића и Јасмина Имамовића, који су се у то време налазили у касарни „Хусинска буна“ и преко Меше Бајрића који се у то време обавештавања налазио са оптуженим Јуришићем у оперативном штабу. Улога оптуженог Јуришића је у линији издавања наредбе за напад на маршевску колону ЈНА није у многоме умањена чињеницом што је издата наредба, није његово изворно, већ пренешено командовање. У конкретном примеру, оптужени је био у ситуацији да као дежурни оперативног штаба командирима јединица на терену изда наредбу за напад, што је он и учинио, не двоумећи се ниједног тренутка, мада је био у обавези да наредбе команданта Бајрић Меше у таквој ситуацији одбије извршити или макар да затражи додатно објашњење, што он није ниједним гестом учинио, па се овакво његово понашање са пуно основа има окарактерисати као свесно и жељено. Коначно, оптужени Јуришић је био непосредни извршилац у спровођењу перфидног плана напада на колону ЈНА.

У својој завршној речи датој приликом доношења првобитне првостепене пресуде, навео сам и више упечатљивих казивања оштећених испитаних у својству сведока на главном претресу, која сведочења указују и други актери у овом кривично-правном догађају и они у, по мом дубоком уверењу, показују своје право лице. Ја та сва казивања овога пута нећу понављати, већ ћу се само на тај део завршне речи позвати, а издвојићу њих неколико.

Оштећени Тешић Љубо на главном претресу 10. априла 2008. године изјави, цитирам: „Искочио сам из камиона и рањен док сам лежао сакривен под заустављеним возилом. Рањен сам тако, што је на мене, док сам лежао под камионом, са оближње терасе неко бацио црну бомбу, а док сам гледао у њу, не могавши да скренем поглед, она је експлодирала и погодио ме гелер у око“.

Оштећени Ђурић Боро на главном претресу од 03.07.2008. године каже, цитирам: „На нас је запуцано одмах код првих зграда. Пуцало се тако жестоко, да нисмо могли дићи главу“.

Оштећени Бабуновић Цвијан на главном претресу од 04.07.2008. године изјави: „Палбу по возилу сам осетио на Брчанској Малти и ту сам одмах погођен у леву руку. Наставио сам да возим до бензинске пумпе и даље нисам могао. Ту сам возилом налетео на мину. Било је мина на путу и пре ове на коју сам налетео, али сам их успео избећи. Видео сам да су мине на пут вучене шпагом“.

Поштовано веће,

У својој одбрани Јуришић Илија оспорава своју улогу дежурног у оперативном штабу, али не оспорава чињеницу да је радио-везом свим командирима јединица 15. маја 1992. године око 19 часова, пренео наређење Бајрић Меха, команданта оперативног штаба у форми „на ватру одговорити ватром“. Објашњавајући како је дошло до преношења напред наведене наредбе, оптужени Јуришић у својој одбрани је тврдио да је пре издате наредбе два или три пута преко радио-станице био извештаван да војска пуца, да војска пуца по зградама, да војска пуца по грађанима, на која обавештења се он није оглушавао, као и да се ти који су га обавештавали, нису представљали ни именом, ни шифром. Ово обавештавање са терена потрајало је извесно време, у коме је он, наводно, одлазио до прозора и покушавао да чује пуцње. Након трећег обавештења у оперативни штаб је наводно тада дошао командант оперативног штаба Мехо Бајрић, који од њега није тражио никакво обавештење, нити подношење извештаја, већ је само захтевао да он-оптужени изда наредбу „на ватру одговорити ватром“, што је он одмах и учинио, мада је у рукама Бајрић наводно имао моторолу, па је и он могао да ту наредбу сам непосредно изда, које тврдње у оповргли у својим сведочењима и Бајрић и Николић Будимир. Даље у својој одбрани оптужени је тврдио да није знао ни за какав план напада на колону ЈНА, да није био упознат са стањем на терену, нити га је могао проверити због удаљености места где се налазио оперативни штаб од места самог догађаја. Увид у ситуацију на терену није имао, јер у оперативном штабу није био телевизор, на коме је било преношење изласка 92. моторизоване бригаде из касарне „Хусинска буна“.

Одбрана оптуженог Јуришић Илије неоснована је и срачуната на избегавање кривичне одговорности, пошто доведена у везу са изведеним доказима, показује се као неистинита.

У оперативном штабу постојало је више система веза, а пре свих радио-веза и телефони. Сви командири јединица потврдили су да су имали код себе радио-станице, преко којих су одржавали радио-везу, како са оперативним штабом, тако и са командирима других јединица. Штавише, заштићени сведок „Алфа“ је у свом сведочењу потврдио да је и он као и друга лица припадници Станице јавне безбедности који су имали специјалан задатак, поседовали радио-станице типа моторола. Комуникација радио-везом одвијала се помоћу унапред одређених шифри, тако да је

постојала шифра за оперативни штаб, као појединачна шифра за свако лице које је имало радио-станицу. Сведочења Бајрић Меше и Николић Будимира, као и други сведоци испитани на главном претресу, потврдили су чињеницу да је у оперативном штабу био телевизор и да је више њих гледало пренос уживо, измештања колоне ЈНА из касарне „Хусинска буна“. Сам Бајрић Мешо као командант оперативног штаба и Николић Будимир, као члан оперативног штаба, потврдили су и чињеницу да оптужени Јуришић Илија није био сам у оперативном штабу, већ да су се све време и они ту налазили, седећи за другим столом, у односу на сто на коме су биле везе, а где се налазио оптужени Јуришић и где се иначе увек и налази дежурни оперативног штаба. Такође указујем и да је потпуно нереално и немогуће да једна добро припремљена оружана акција, какав је био перфидни план напада на колону ЈНА, терористичко-диверзантског типа са елементима класичне заседе, како је овај напад оценио у свом налазу и мишљењу вештак војне струке Миле Стојковић и који је по својој природи строго тајног карактера, имао у линији командовања неупућену особу, која не зна своје место, улогу и овлашћења, како то жели представити оптужени Јуришић.

Перфидни план напада на колону ЈНА је био изведен тачно на време, ни пре, ни после, како је то и навео у свом извештају о раду Председништва Тузле председник Кризног штаба Тузле Селим Бешлагич. Сам почетак напада на колону ЈНА биран је у најповољнијем моменту са циљем избегавања сопствених губитака и угрожавања представника Скупштине општине Тузла у колони. Са тог разлога, пропуштен је први део колоне ЈНА, где су се они налазили. Напада из колоне ЈНА није било, нити га је објективно и могло бити, о чему је довољно прихватљивих разлога дао и вештак Стојковић, а што је и према утврђеним објективним околностима и једино могуће.

Коначно, да напада из колоне ЈНА није било, потврдили су и сви искази оштећених и сведока испитаних у овом предмету, који су у потпуности сагласни са датим налазом и мишљењем.

Према налазу и мишљењу вештака Јовичића, први пуцањ уследио је са стационараног места, са стране, а не из колоне у покрету, а жестока унакрсна паљба, уследила је свега на око две секунде од првог пуцња. Стихијног отварања ватре од стране припадника појединих јединица распоређених дуж кретања маршевске колоне ЈНА није било, јер на то указују чињенице и сведочења већег броја сведока. Овде посебно апострофирам исказ Станкић Благоја, који је изјавио да је на радио-станици у колима чуо лично да су нека лица и после издате наредбе оптуженог Јуришића тражила разјашњење наредбе, па је оптужени Јуришић у циљу разјашњења рекао: „Па, ваљда ћете пуцати“. Само понашање оптуженог Јуришића након издате наредбе за напад на маршевску колону и ЈНА, такође показује да је он био свестан свега што се тада догађало на Брчанској Малти. Наиме, оптужени је у вези оваквог изванредног догађаја у коме је смртно страдао већи број припадника ЈНА и један број рањен, уништено више војних возила, па и видно обележена санитарска возила, није написао никакав извештај, па га није забележио ни у књизи дневних догађаја, која се водила у оперативном штабу, а о којој обавези вођења књиге дневних догађаја је сведочио Станкић Благоје и Бајрић Меша.

Дакле, сматрам да је оптужени Јуришић Илија био свестан свога дела и да је хтео његово извршење, које стање воље и свести чини облик виности – директни умишљај.

У вези напред изнетог понашања оптуженог Јуришића, ваља указати и на чињеницу да су у Тузли након 15. маја 1992. године, против већег броја рањених припадника ЈНА у колони, покренули кривични поступак за кривична дела служење у непријатељској војсци, што се утврђује из решења о спровођењу истраге Вишег суда у Тузли, Ки.бр.104/92 од 26.06.1992. године, што је non-sens посебне врсте, када се има у виду да је поступак покренут и против припадника ЈНА који су се у касарни „Хусинска буна“ налазили на редовном одслужењу војног рока, упућени у ту касарну пре отпочињања оружаног сукоба.

Поштовано веће,

Сматрам несумњиво доказаним да је оптужени Јуришић Илија извршио кривично дело – употреба недозвољених средстава борбе из чл.148 став 2 у вези става 1 Кривичног закона Савезне Републике Југославије, па *предлажем да га за исто суд огласи кривим и осуди на казну затвора у трајању од 15 година.*

Предлагањем ове казне затвора, предлажем да суд као отежавајуће околности посебно цени што је у наведеном кривично-правном догађају убијено најмање 50, а рањен најмање 51 припадник ЈНА, те што су у нападу уништена и видно обележена санитарска возила, као и припадници ЈНА у њима. Хвала, толико.

Председник већа: Захваљујем се тужиоцу. Одбрана, изволите, браниоче.

Адв. Ђорђе Дозет: Поштовано веће, цењени колега,

Тешко је након овакве завршне речи рећи нешто паметно, а не постати субјективан више него што је то допуштено, у крајњој линији, мојим васпитањем.

Овај поступак не траје од јуче и не траје први пут. Не могу да прећутим, односно да поставим дилему једну и себи и Вама, шта значи односно каква повезаност постоји између одлуке Апелационог већа да нареди ново суђење пред потпуно измењеним већем, са тренутним положајем, односно позицијом чланова тог већа, да један члан већа, дакле треба нам, зашто нам је требала напомена да један члан већа је постао судија Врховног касационог суда, а други председник Вашег одељења? Да ли то значи да и ово веће схвати да је она одлука по којој је Илија Јуришић осуђен на 12 година, произвела њихов напредак у служби или је то оно, овом већу „но, но“, то се тако не сме да ради. У својој завршној речи, у којој од почетка чита оптужницу, тужилац говори о међународном карактеру ратног сукоба, не дајући нити један једини аргумент из кога бих ја као неко ко се бави правом, у крајњој линији некада сам се бавио и војним правом, могао да закључим да је то заиста међународни ратни сукоб, истовремено противећи се извођењу једног доказа, из кога је ова држава хтела да даде свој став, своје мишљење, свој закључак једном страном суду, зашто она сматра да је у питању међународни сукоб. У овој завршној речи, када се говорило о чињеницама и о чињеничном опису, колега тужилац је споменуо Илију Јуришића два пута именом и једном као оптужени. Толико о тој целој причи, шта се овде Илији Јуришићу, конкретно ставља на терет. Тужилац нам у завршној речи помиње видео-снимак на коме се види снајпериста, као доказ тог перфидног плана, један од доказа, перфидног плана, коме снајперисти неки цивил показује да пуца према доле. Као прво, тај доказ није изведен, као друго, тај доказ је настао 1994. године, на не знам ком овај месту, јер у Тузли таквих торњева за извлачење воде, у функцији извлачења соли, има не знам

колико, а направљен је за потребе једног музичког спота. Али нисмо налазили за потребним, обзиром да је веће одбило да изведе тај доказ, нисмо налазили за потребу да изводимо контра доказе о томе. Сада смо чули да је то доказ перфидног плана и употреби снајпериста. Поново смо се вратили на терен споразум СРЈ-БиХ од 26. априла 1992. године и поред чињенице да у спису, имате у крајњој линији и у записнику са главног претреса пред Апелационим судом, где овај цењени колега на директно питање председника већа Апелационог суда, одговара: „Споразум не постоји, не постоји“. Дакле, није било дилеме као пред Вестмистерским судом споразум не постоји, дакле постоји. Него овде је децидно изјавио да не постоји. Сада поново имамо доказе, а доказ је тај што је на упит бившег председника већа упућен Генералштабу, односно Министарству одбране, да ли да пошаљу ако имају копију споразума потписаног 26. априла 1992. године између СРЈ и БиХ, они одговарају: споразум потписан 26.04.1992. године потписан између СРЈ и БиХ у Скопљу нисмо нашли, зато што је уништен у бомбардовању. Све што тражите од војске, биће уништено у бомбардовању или су појели мишеви или је однела поплава, све што тражите. Да ли то значи да тај доказ постоји? У крајњој линији, о томе се изјаснио и Апелациони суд.

Сведок, односно извињавам се, колега тужилац у завршној речи не знам колико пута се позвао на Милу Стојковића, генерала вештака. Али нити једна једина реченица, се не односи на оно што је Миле Стојковић рекао пред првим већем које је поступало у овом предмету и пред овим већем које је поступало у овом предмету. Дакле, оно што је написао, у оном основном свом налазу од кога је одступио не једанпут, него сто један пут и објаснио зашто одступа, између осталог је и у самом карактеру те радње коју је радила једна и друга страна у том сукобу, за тужиоца то не постоји, као да нисмо овај сви заједно седели и слушали, у крајњој линији и испитивали овог вештака. Па тако, доказ о употреби снајпера види на једном стаклу у коме имамо девет груписаних погодака у стакло, на једну страну и на другу страну три. Нађите ми снајпер, који ће испалити у једну тачку девет метака, јер то није аутоматско оружје, снајпер је обично механичко, чак није ни полуаутоматско оружје, дакле са затварачем. И сада замислимо једног снајперисту који ће девет пута гађати у исту мету. Башка што је тај вештак на моје питање у првом суђењу рекао, када сам га ја питао, да ли сређена ватра из аутоматског оружја је за њега немогућа, он је рекао, наравно да није, али он полази од претпоставке коју му тужилац сервира, да је у питању снајпер. Чак тврди да је снајпер 7,9 мм, дакле на рупи на стаклу, он закључује да је 7,9 мм. Овде је објаснио зашто, јер не постоји наоружање у ЈНА други снајпер осим онога од 7,9 мм. И по томе закључује да је то снајпер и то је доказ перфидног плана.

Извештај председника СО Тузла 1993. године, такође је доказ. Да ли је доказ извештај генерала Кукањца из 1992. године? Да ли је доказ оно што нам је рекао овде генерал, односно пуковник Стублинчевић као сведок? Није, јер то је, бла, бла, бла. А ово је прави доказ када један председник Скупштине општине говорећи својим претпостављенима из не знам које странке, хвали се шта су и како направили. Е, то је доказ, а ове људе који су непосредни учесници ове стране догађања, где говоре што, када, како и колико, где постоје јединице, где не постоје, како се измештају, зашто се измештају, то је потпуно небитно. Илија Јуришић никада није био у својој каријери начелник станице Државне безбедности. Станица Државне безбедности не постоји нигде у свету, па ни у Тузли. Да ли је Илија Јуришић добровољац? Чули смо његов исказ како је дошао у ту позицију, чули смо исказ онога који га је позвао. Дакле, Меша Бајрић као његов командант, односно начелник Станице јавне безбедности га позива, овај се одазива позиву и бива укључен у рад полицијске станице, односно Станице

јавне безбедности. Како ће њему неко сутра дати карактер, у крајњој линији да ли је битно? Али по тужиоцу је очигледно битно, јер нам десет пута говори, десет доказа из којих закључује да је он добровољац. Шта то значи? Да ли то значи да је он учинио ратни злочин зато што је добровољац? Има специјалну пропусницу, специјална пропусница, лист папира на коме пише текст да му је дозвољено да уђе у Станицу јавне безбедности. Да ли је то специјална пропусница? У крајњој линији о специјалној пропусници се сведок Тужилаштва, сведок „Алфа“ изјаснио, ко има специјалну пропусницу. Он улази, Илија не и то је рекао пред овим судом.

Како назвати тврдњу да је у колони нападнута и уништена неколико војних санитарских возила? Шта значи неколико? Неколико војних санитарских да би се могла применити међународна конвенција. Наравно, али исто тако, том истом Конвенцијом је забрањено употребљавати војна санитарска возила за превоз наоружаних војника. По исказу тих војника који су се превозили у тим возилима, односно у једном таквом возилу, јер је једно било, произилази да се унутра није налазио ниједан припадник санитарског особља, ни лекар, ни медицинска сестра, ни било ко, осим војника наоружаних. Да ли су спремни за борбу, потпуно је небитно. Зашто су извлачили то из станице, зато да не остане у касарни. На тај начин му треба давати посебну кривично-правну заштиту, мислим да толико трагично се десило тада у Тузли и толика трагедија, да му није потребно „досољавати“ још и санитарска возила, јер то санитарско возило, да ли је санитарско или је неко друго, потпуно је небитно.

Договор о измештању, главни круцијални сведок овог Тужилаштва је Миле Дубајић. Да ли је он у коначној верзији својих исказа, дао их је ја не знам колико овде, говорио о договору - ја сам одлучио, ја сам наредио да се у року од 15 минута обавести јавност, да не сме ништа да се деси, иначе ћу сравнити Тузлу, односно жестоко ћу узвратити, то су његове речи. Да ли је то договор који улива поверење једне или друге стране? Драго ми је да колега тужилац у завршној речи помиње као један од доказа да је Илија Јуришић део тог перфидног плана, чињеницу да Илија Јуришић није поднео извештај о том догађају свом претпостављеном. Драго ми је због тога што очекујем да ће тужилац једног дана, можда у овом другом предмету који се још увек води, поднети као доказ извештај Мила Дубајића, који је поднео својој претпостављеној команди. Миле Дубајић као командант јединице која је страдала, бар тако каже тужилац, а он је објаснио да ли је то јединица или није, нема обавезу реферисања, а један дежурни оперативни у чијем присуству, његова активност коју он предузима је предузета у присуству његовог претпостављеног, он мора да поднесе извештај о томе, а ако то не поднесе, значи да је део перфидног плана, односно неко коме треба дати 15 година затвора. Невероватно.

Концепција оптужнице, дакле постојање перфидног плана, којег је Илија Јуришић део и то зато што је наводно упознат са споразумом, који је Миле Дубајић постигао са војним и цивилним властима Тузле и зато што је овлашћен да наређује. Да постоји перфидни план из оптужнице произлази односно из описа произлази, зато што су распоређене јединице у функцији заседе, односно снајперисти плус остале јединице. Меша Бајрић начелник Станице јавне безбедности, уједно командант оперативног штаба, у датом моменту наређује напад, тако што наредбу издаје Јуришићу, а онда Јуришић наређује напад. А како се по наредби тој наводној поступа? Дакле, најпре снајперисти отварају ватру, тако што гађају возаче камиона, са циљем да се заустави колона, да се направи хаос, а након тога, убијају остале војнике. Када је колона заустављена, отаварање ватре по заустављеним возилима од стране свих осталих који

су постављени за препадно-заседна дејства, са опет последицама које је тужилац описао. Поменули смо, односно колега је поменуо вештака Јовичића. Вештак Јовичић је рекао да је до пуцњаве дошло тако што, односно вештачио је оно што чује, један пуцањ са места из правца касарне односно уз Скојевску улицу, након 560 милисекунди, дакле 0,56 секунди, други метак из покрета, по чему он закључује да је до пуцњаве дошло тако што су се два наоружана за борбу спремна појединца срела погледима и било је, ко први опали, и иза тога настаје хаос. Где су снајперисти? Ако имамо снајперисте распоређене на различите тачке који убијају возаче, логично је да би ти снимци односно ти звукови морали бити са једног јединог места, односно са више места, али стационираних. Да ли не верујемо вештаку или нам фале докази? Овај пут не знам, ја у том делу приче, техничком делу, верујем вештаку.

Ја у овој завршној речи као и колега тужилац, не желим понављати оно што сам све изјављивао до сада, у крајњој линији и у завршној речи пред првим већем и пред Апелационим судом. Свакако да стојим иза свих тих изговорених речи, убеђен сам да оно што ћу ја данас да кажем као у крајњој линији оно што би и рекао колега тужилац, неће бити оно што ће превагнути на једну или на другу страну код овог већа.

Сваки пут имам потребу да кажем то у овој згради када поступак као бранилац и када држим завршну реч – да би много више волео професионално да уместо вас овде седи једно десет обичних људи, а да председник већа у оном господском маниру, седи и на крају донесе одлуку по претходног одлуци тог већа, код те пороте, која би рекла да ли је неко крив или није крив. Ја се само надам да ће и ово веће издићи се из очекивања, односно од онога што се сматра да се од овог већа очекује и да ће одлука бити донета на основу доказа које смо овде извели.

Добра је ствар у овим судницама, то стално истичем, што свака изговорена реч буде забележена. Тако остаје за историју забележено, ако то буде једног дана неко читао, ја се надам да хоће, реченица каже – акт који је Министарство правде Републике Србије упутило у вези карактера оружаног сукоба, дакле, Министарство правде не представља државу, него представља њен председник или Влада Републике Србије, тако да то не може служити као доказ, то је рекао колега тужилац изјашњавајући се о предлогу за извођење доказа, акта у чијем заглављу стоји Република Србија, потписаног од стране министра правде, потписаног од стране тужиоца за ратне злочине у Београду. Тај акт је достављен суду у Вестминстеру на тражење истог, да Србија објасни на чему заснива тражење примене међународног ратног права за догађаје у Босни и Херцеговини након 27.04.1992. године, дакле након формирања Савезне Републике Југославије. Поред чињенице да је то био доказ пред Вестминстерским судом, као и доказ којег је у доказе уврстио Апелациони суд, чију су аутентичност потврдили и потписници тог акта. Мене баш занима, а не знам, наравно, ко је потписао акт о изручењу, односно тражењу изручења Ганића, јер је то све у предмету, Ганић, „Србија против Ганића“, као уосталом, ко је потписао пуномоћје да Тужилаштво британско заступа интересе Србије у том предмету, ако не тај исти министар правде. А можда сам ја спавао на часовима међународног јавног права, па сам нешто погрешно закључио. Одлука Вестминстерског суда, као и изјава допис Министарства правде, као извештај Бутроса Галија и тако даље и тако даље, нису потребни у току поступка, односно не представљају потребне доказе, то смо чули у одлуци овог већа, којим одбија предлог за допуну доказног поступка и поред чињенице да се окривљеном у крајњој линији и дан-данас ставља поступање противно међународном споразуму између БиХ и СРЈ, те да је Босна и Херцеговина инкримисана у време у Босни и Херцеговини у

инкриминисано време, трају оружани сукоби међународног карактера, између формација муслиманско-хрватских и српског народа, кога заступа ЈНА. Једино ако је изјава пред Апелационим судом да овај споразум не постоји, за ово веће довољно, за мене јесте, да закључи да тај споразум не постоји. Ја претпостављам, односно и сигуран сам да у овим свим записницима има и мојих бисера, али не бих да се њима хвалим.

Очигледна разлика у приступу оптужбе и одбране током целог овог поступка, је схватање онога о чему пред овим већем треба расправљати – да ли у општој слици на којој се у неком ћошку тамо појављује сенка Илије Јуришића, као особа која изврши наређење свог претпостављеног и у етар пусти једну просто-проширену реченицу или да расправљамо о појединачној слици, ко је, што је Илија Јуришић тада, данас, сутра, који је допринос његових чињења или нечињења настанку, трајању или последичном завршетку једног оружаног сукоба у коме су најалост, страдали људи. Став Тужилаштва оличен је у изјави потпарола, који је након објављивања одлуке Апелационог суда о укидању пресуде, изјавио, ја ћу сада парафразирати, нисам могао да нађем – страдало је толико људи, неко мора бити крив. То је једина тврдња Тужилаштва са којом се одбрана слаже, неко мора бити крив. Тачно, мора једном, да ли након двадесет или након двеста двадесет година се сазнати ко је крив. Али питање је, да ли је то Илија Јуришић. О том питању искључиво расправљамо. Па како је све почело? Након 15.05.1992. године једина информација коју имамо, а да је везана за неку активност војске СРЈ, јесте 1993. године, када је формирана нека комисија која ће испитати случај Добровољачка и Брчанска Малта, која задужује двојицу војних правника, до тада без постављења или било каквог задужења, поуздано тврдим и стојим иза своје тврдње, јер сам тада био део те целе приче, да оду на терен и да виде о чему се ради. И они су радили тако неке две године, резултат њиховог рада јесте кривична пријава против 59 људи из Тузле, у којој је Илија Јуришић на 41 месту. Оно што је интересантно је, да се на тој кривичној пријави налази Мато Зринић, којег коначно видимо у оптужници, на правом месту, а то је да је човек оштећени, дакле старешина војске који је у тој колони рањен, али тада је наравно био неко од осумњичених, као и Нико Јурић, Кадро Пекарић, Будимир Николић, од којих су ето ова двојица сведочила чак непосредно овде у судници у Београду а тројица видеолинком из Сарајева. А исто тако је интересантно оно што сам покушао да докажем овим решењем, чије сте извођење одбили, да су се Николић Будимир и Делибеговић Енвер нашли у решењу о спровођењу истраге заједно са Илијом Јуришићем, а да је против њих овај суд донео решење о обустави кривичног поступка, зато што је тужилац одустао од кривичног гоњења.

Илију Јуришићу се ставља на терет да је члан Кризног штаба, дакле говорим о том континуитету до овог дана данашњег, како је ишла његова „кривица“, који је формиран као и други кризни штабови, како је потписао се главни правник, Данило Симић, дакле кризни штабови су формиран, да се Турци војно организују. То стоји у једном званичном документу из 1993. године, односно 1995. године, који потписује неко ко је официр Војске Србије и Црне Горе, односно Војске Југославије и који је целу каријеру провео у Словенији на разноразним правним пословима. Дакле, да се Турци војно организују, а припадници српског народа протерају и униште, а да је на Брчанској Малти убијено најмање 200 војника и старешина ЈНА, а да је 150 заробљено. Војно тужилаштво у Београду које је запримило ту пријаву 1995. године, иста се „крчкала“ седам година, а онда се средином фебруара 2002. године случајно на аеродрому у Београду, појави лице са именом и презименом Алија Делимустафић, некадашњи министар унутрашњих послова у БиХ, али нису знали зашто да га хапсе. Ухапсише га и

то покреће ову ствар са Брчанске малте, са мртве тачке, тако што војни тужилац хитно, а након што је Војни суд у Београду 15.02.2002. године, то све има у спису, тражио од Војног тужилаштва да им достави шта се то дешава, да ли имају некакав спис који се зове Брчанска малта, Тужилаштво прави захтев за спровођење истраге у коме је Илија Јуришић као шести од шест, заједно са Енвером Делибеговићем и овим Будимиром Николићем који су испред њега и тим му се ставља на терет да је члан Кризног штаба општине Тузла који је организовао и наредио перфидни напад на војну колону у коме је погинуло 200 људи из колоне, врло интересантно, без ознаке војника бивше ЈНА. Дакле, у опису стоји 200 људи из колоне и то јест најтачнија формулација иако се не ради о 200 али и да је један, мало ли је? Након, нешто што се зове хитна истражна радња саслушање сведока Алије Делимустафића и његовог пуштања на слободу предмет опет стоји и крчка се сад у Војном суду, већ до 23. априла 2004. године кад се Војни суд у Београду оглашава стварно ненандлежним и предмет доставља Окружном суду у Београду, а овај спроводи истрагу која резултира хапшењем Илије Јуришића три године након тога, а на крају обуставом поступка против Будимира Николића и Енвера Делибеговића.

Ја бих био врло рад сазнати разлоге одустанка од гоњења ове двојице у контексту ове оптужнице, наравно, али сам сигуран да то барем одбране Илије Јуришића никад неће сазнати. Злурадо морам напоменути да је Делибеговић у то време начелник, односно командант Општинског штаба ТО и члан Кризног штаба Тузле који је према овој оптужници све ово осмислио, а Николић члан оперативног штаба одговоран за безбедносне послове. Овај први део је из колоне Дубајића, дакле, Делибеговић, а овај други је присутан кад по оптужници се издаје наредба за напад. Има још само један процесни детаљ на који желим да укажем. Док истражни судија, цењени Милан Дилпарић, заменик тужиоца за ратне злочине Станковић и ја као бранилац Илије Јуришића у Сарајеву тамо новембра 08, 09, 10. и 11. присуствујемо саслушању сведока по принципу правила Међународне правне помоћи јер то ради тужилац, Републички тужилац у БиХ, Тужилаштво за ратне злочине ваљда знајући да саслушање ових 15 сведока чијим испитивању ми присуствујемо су потпуно и које је истражни судија тражио, наравно, није тражио нико други, да нису релевантни за његову одлуку у Београду подноси оптужницу. Дакле, док се тамо још води истрага овде се већ подиже оптужница. Све што сам сад навео о том току формално-правном није плод моје маште или погрешног тумачења већ плод увида у документацију коју у крајњој линији имамо у спису и кога ће, надам се, некад неко озбиљно и непристрасно читати.

Дакле, враћамо се сад на 11.05.2007. кад је лавина кренула и ми од тад покушавамо, као одбрана Илије Јуришића, свести поступак на следеће: цела ствар личи на суђење за саобраћајну незгоду. Кад уведете у поступак човека који ће вам прву реченицу у одбрани рећи „Нисам ја возио, нисам уопште био у возилу“, да ли ће иза тога суд, односно онај ко води поступак утврђивати најпре да видимо да ли је овај стварно возио или није или ћемо кренути да испитујемо оштећене. Не, о чињеници ко је возио, него нормално испитивати ове оштећене на околности сазнања о погибији њихових најмилијих. Овде је у истрази и на главном претресу прошло више десетина сведока који су чланови породица страдалих и о догађајима у Тузли апсолутно не знају ништа, барем не из прве руке. Десетина лица је прошла који су лично страдали у тој колони, а нико и никад није рекао „Илија Јуришић је тај који је управљао возилом“. Без обзира на то првостепена пресуда, која је очигледно недовољна за аптетите Тужилаштва, била је 12 година затвора, крив је, што би рекли Американци по свим тачкама оптужнице. И тек Апелациони суд након спроведеног главног претреса одлучује да је сила права јача од права силе, па укидајући пресуду и успут колико знам

први пут и једини пут, бар колико ја знам, у овом суду одређује да се суђење, ново суђење спроведе пред потпуно измењеним већем. Убеђен сам да то није било зато што ће бивши чланови већа бити унапређени и то им свакако није честитка. И шта је сад тај суд нашао? Саслушао је сведоке Јурић Нику који је био командир Друге маневарске чете у зони раскрснице, професионални полицајац. Саслушао је Шабановић Рахмана који је командир Резервне станице Сјењак, такође професионални полицајац. Селимовић Екрема, командира Резервне станице милиције Славиновићи исто професионалац. Пекарић Кадру, командира Треће маневарске чете у насељу Славиновићи, такође професионалац. Дивковић Ивицу, командира Прве маневарске чете у зони Горње капије поред касарне, професионалац. Мату Зримића, старешину војске који је рањен у колони. Будимира Николића, бившег начелника Државне безбедности Тузла, тад у резерви, који је члан оперативног штаба. Славуљица Николу, који је у резервном саставу полиције надлежан за информисање. Селима Бешлагића, начелника општине Тузла, Фишековић Бењамина руковоца у Штабу ТО Тузла који је стицајем околности био у колони, Енвера Делибеговића начелника Штаба ТО такође стицајем околности који се нашао у тој колони, Имамовић Јасмина, секретара Скупштине општине Тузла, данашњег градоначелника Тузле, стицајем околности такође се затекао у колони. Меху Бајрића, начелника Станице јавне безбедности Тузла и наравно Милу Дубајића, команданта 92. моторизоване бригаде, па је након увида у пресуду Вестминстерског суда у предмету Србија против Ганића, дописа Републике Србије, односно Министарства правде, Тужилаштва за ратне злочине те извештаја Бутроса Бутроса Галија из маја '92. године у решењу Кж-1 По2 бр.5/10, којег је помињао и колега, написао шта је то првостепени суд погрешно у погледу чињеница а самим тим што представља задатак овом већу. Под

1) -првостепени суд није на несумњив начин утврдио да ли је закључен споразум у Скопљу 26.04.'92. године и која му је садржина, па ће суд, како Апелациони суд каже, на други начин покушати утврдити о постојању или не постојању споразума.

2) -да ли се наредба Генералштаба Строго.пов.53-3 од 11.05.'92. године о премештању припадника ЈНА држављана СРЈ са простора БиХ у СРЈ и то са својим формацијским наоружањем до 19.05.'92. односи се и на 92. моторизовану бригаду чији је командант Миле Дубајић.

3) –да ли је одлука Дубајића да напусти Тузлу 15.05.'92. заједно са војском и цивилима који су се ту затекли резултат споразума са властима Тузле или неким трећим или је то његова лична одлука.

4) –из чега је закључак да је Илија Јуришић упознат са споразумом, са преговорима и договорима који су довели до изласка војске из Тузле.

Пети задатак – постојање перфидног плана. Дакле, с обзиром на чињеницу да је у возилу, како кажу, Дубајића командант ТО Енвер Делибеговић као гарант да до напада неће доћи, те да је према вештаку Јовичићу до отварања ватре дошло између двојице наоружаних лица очи у очи, па ко први опали, а други ће одговорити, где је ту поверење које као један од елемената за постојање перфидног поступка уз намеру да се то поверење изневери, ово је цитат.

6) –да ли је критичном приликом било пуцњаве и на другим локацијама осим на Брчанској малти.

7) –да ли је окривљени наредбу пренео пре или након почетка пуцњаве и каква је могућност комуникација на терену између командира који имају радио станицу и потчињених на терену и

8) –можда најглавније, како гласи наредба коју је Илија Јуришић саопштио у етар?

Шта смо ми у овој судници у овом новом поступку сазнали? Сазнали смо да је 15.05.'92. трајао ратни сукоб БиХ и Србије, тако каже акт, односно са СРЈ, тако каже акт који потписује министар и тужилац за ратне злочине. Да је у поступку Србија против Ганића пред Вестминстерским судом по питању постојања споразума СРЈ и БиХ на којем се темељила оптужница саслушан као представник Србије поступајући заменик тужиоца, пресудом истог суда оцењен као непоуздан сведок. Да су били преговори представника Председништва СФРЈ и ЈНА и БиХ, СФРЈ, ЈНА и БиХ у Скопљу 26.04.'92. године који нису завршили било каквим споразумом већ договором да ће се преговорити наставити. Да у време преговора у Скопљу 26.04.'92. године СРЈ не постоји. Да је текст наредбе, односно реченица коју је Илија Јуришић пренео у етар „на ватру одговорити ватром“, сазнали смо да су ту реченицу могли чути само они који су имали радио-станицу, дакле, командири полицијских станица на траси кретања колооне и возила у пратњи колоне која су поседовала радио-станицу. Да они који су реченицу чули ни на који начин нису били у могућности проследити исту према својим потчињенима. Да је реченица изговорена у моменту кад размена ватре већ увелико траје и да реченица „на ватру одговорити ватром“ ни на који начин није утицала, нити могла утицати на почетак, интензитет, трајање и завршетак размене ватре.

Ови сведоци изнова су испитани и на овом главном претресу, чули сте их, неке видели уживо, неке смо видели у видео-конференцијској вези, сваки од њих догађај посматра, наравно, из свог угла али у нечему су јединствени. Реченица „на ватру одговорити ватром“ изговорена по Илији Јуришићу у етар дошла је након што је отпочела размена ватре, те најмање три обавештења која су у етар одаслали командири станица полиције који су се налази на траси, да је на њих, објекте, и грађане отворена ватра, те да ни на који начин није утицала нити могла утицати на почетак, интензитет, трајање и завршетак размене ватре. Ако су ово изјавили сведоци одбране можемо још да ставимо дилему да ли је то тачно или не, дакле, они који се нису либили рећи да су и сами учествовали у размени ватре без наредбе Илије Јуришића. Описивали су своју личну улогу и улогу јединице којом заповедају у тим догађањима. Чули смо, са друге стране, шта о том говоре сведоци Тужилаштва, али вратићу се на ове сведоке одбране.

Дакле, овде смо имали два пута у Београду сведока командира јединице која је у гротлу оружаног сукоба. Човек који се није либио доћи овде и то испричати. Да ли је он био део перфидног плана, он је непосредно пуцао, по тужиоцу, наредио својим потчињенима након што је примио наређење од Илије Јуришића да пуца. Човек је ладно дошао овде и каже „Ту сам“. Зашто није ухапшен? Наравно, да је у праву председник већа кад је одбивши мој предлог за допуну доказног поступка да се прочита оно решење, рекао „Нико не може тужиоцу, бар с наше стране, не може му нико одређивати кога ће гонити, кога неће“ али постоје некаква правила која не пишу нигде којих се требамо држати у животу.

Сведоци Тужилаштва који су овде саслушавани, односно испитивани пред овим већем, били су Асја Поповић. Асија Поповић која је у вези дешавања на Брчанској малти износила запажања једног студента медицине али не о догађајима него о последицама по погинуле и рањене које је видела. Неспорно је да се оно што је она видела и закључила коси са документацијом коју смо извели, нарочито обдукционим записницима са ВМА и у крајњој линији са оним што су вештаци из Бања Луке говори али по мени потпуно небитно. Много је битније да је она на крају кад је било коначно питање „Да ли уопште познајеш Илију Јуришића, ко је Илија Јуришић“, она је рекла „Да, знам га, знам га као човека за кога је опште мишљење да се ради о врло поштенom човеку“. Поштени човек не чини овакав злочин.

Сведок „Алфа“, да не елаборирам како је дошло до његовог сведочења, он је рекао следеће: „Он је био дежурни оперативни и кад је издао наредбу „на ватру

одговорити ватром“ чула су се можда два-три пуцња. То је било петнаестак минута након почетка дешавања на Брчанској малти“. Шта ћемо сад? Је ли то сведок Тужилаштва или није сведок Тужилаштва? На њега се тужилац добро ослања у својој завршној речи, да ли му верује или му не верује, или му верује у оним деловима по којима закључује да се ради о перфидном плану али не верује му у овоме да је Илија наредио напад кад је напад већ почео, ако је уопште напад. Он има специјалну прописницу за улаз свагде. Зато је и рекао „Он ми није могао ништа наредити, ни мени, ни ником другом, ја сам био значајнији од њега. Могао сам ући где хоћу и кад хоћу“. Нажалост, морам поменути, то је неко коме је отац Србин, мајка Муслиманка.

Сведок Уго Нунковић, кога такође тужилац помиње али га не цитира. Рекао је пред овим већем „Команда корпуса исељена на две локације на српској територији а њега су без средстава везе са неколико старешина и то Муслимана и неколико војника оставили у Тузли да остане, како каже он, до краја“. Што би то значило „до краја“ није знао да нам објасни. На питање тужиоца 28.09.2012. да објасни свој став у коме сматра да је одлазак команданта Корпуса - Саве Јанковића узроковао и ове догађаје он каже: „Он би дошао да преговара и да разговара да се не деси то шта се десило, а не седети 100 километара и планирати“. На кога ли је мислио? Свакако не на Илију Јуришића.

И наравно главни сведок Тужилаштва – Миле Дубајић који је 28.11.2011. рекао пред овим већем да је био ујутру на састанку у Дому ЈНА са Сеадом Авдићем, Рефиком Ахмединовићем и Бранком Перићем, да се разговарало о томе да до 19.05.'92. године треба формирати комисију, извршити примопредају и иселити касарну. Сеад Авдић каже овај сведок је инсистирао да се одреди датум али он то није могао да каже пред њима јер комисију нема он право да формира него ће комисију формирати команда корпуса која ће предати касарну мирним путем. Потом да каже да је отишао у команду корпуса до генерала Недељковића, а овај му је након извештавања о садржини састанка рекао „Чућемо се сутра по том питању“, дакле 16.05. се чути по том питању. И оно што је врло значајно је рекао „одлука да се касарна исели донета је између 16 и 17 сати дана 15.05.'92. године и била је искључиво моја. О том није била извештена команда“. То описује, каже овако, по доласку Меше Бајрића између 16 и 17 сати њих двојица разговарају те, „Е, онда смо тражили како сад из те ситуације да се изиђе јер касарна је у котлини са свих страна се около пуца. У касарни нема организоване јединице, него је то био један конгломерат много војске на први поглед али нема јединице као јединице јер свих јединица ту се слило и резервни састав и активни састав, било је ту и жена и цивила који су избегли из других ратних подручја, који су се затекли у том моменту у касарни и тако, и онда смо нас двојица се договорили и он је тај први део испоштовао да се војска повуче из касарне правцем касарна-Брчанска малта-Славиновићи-Мајевица“. Надаље каже да је кад је генералу Недељковићу рекао да ће одласком пиротског батаљона претходни дан бити ослабљена одбрана, односно да нема чим да брани касарну, овај му каже „теби истог тренутка друга борбена јединица стиже у касарну која је формирана од војника са подручја БиХ“, и каже „највећа моја грешка у војничкој каријери јест извршење баш тог наређења и веровање претпостављеном“. Очекујем оптужницу против претпостављеног да му је улио поверење, па је после изиграно то поверење. Он каже да није веровао Мешу па је зато био у „праги“, дакле, у том оклопном возилу, а не са Бркићем у полицијском возилу. Каже да су му то тако саветовали, односно предложили, каже „моји из команде“. Напомињем да је „прага“ оклопно борбено возило потпуно имуно на сву пешадијску ватру. Уз то још узима Делибеговића са собом као гаранцију и треба да закључимо да је то поверење у договору да ће колона изићи безбедно.

Ово веће је исказе осталих сведока прочитало и извршило у увид у документацију од које је према налогу Апелационог суда најзначајнија наредба број 50

Генералштаба, број 53-3 од 11.05.'92. године. Тако смо од сведока из те његове команде која му је као саветовала да се вози у „праги“ а не у обичном возилу, сазнали да је први, да кажем, и једини поднео писмени извештај о дешавањима у Тузли тамо негде средином '93. године. У том извештају је наводио „наређење за исељење из касарне у Тузли нисмо никад добили од претпостављене команде и исељење је извршено на брзу руку. Сва материјална средства која је дуговарала 92. моторизована бригада благовремено су евакуисана из касарне на српску територију. Дубајићева наредба вођама група, то су они добровољци који су мобилисани у ноћи између 14. и 15. свела се на то да се утоваре преостала материјална средства, да се утовари опрема и наоружање штабова ТО Братунац и Сребреница који су се налазили на Козловцу. Каже даље, приликом издавања задатака вођама група посебно сам скренуо пажњу да се не сме обити магацин ТО Тузла без одобрења потпуковника Дубајића, па је и поред мог упозорења група војних обвезника из Петровог Села обила тај магацин Штаба ТО Тузла и утоварила из магацина три до четири возила, наоружања, муниције, зоља и ручних одбрамбених бомби М-75, а такође један шлепер са приколицом из магацина ТО Тузла натоварио је резервни капетан Мијатовић Раде из Тузле са намером да исти вози у Пожарницу. Колона моторних возила из Петрова Села око 13 сати самовољно је напустила касарну и покушала да се пробије кроз град Тузла али је на Брчанској малти заустављена и враћена у касарну. Нарочито је била изражена, каже он даље, велика нервоза и недисциплина од стране војних обвезника из Петровог Села, а што се односило на насилно узимање моторно техничких средстава који су намењена другим јединицама“. То је стање у касарни „Хусинска буна“ на дан 15.05.'92. године. А што произилази из наредбе Строго.пов.53-3 од 11.05.'92. године? Како год да је читамо и како год да је тумачимо ни на који начин та наредба, односно наређење не третира 92. моторизовану бригаду из Тузле којој је командант Миле Дубајић, чак шта више ова наредба нити једна друга наредба не регулише напуштање одређених гарнизона већ премештање припадника јединица бивше ЈНА који су држављани СРЈ који су се затекли на територији БиХ на просторе СРЈ. Дакле, не постоји ни једно наређење, ни министра одбране тадашњег, ни начелника Генералштаба, ни било које нижег из Генералштаба надлежног старешине да се напуштају одређени гарнизони, не постоји, па тако не постоји ни да се напушта Тузла. Постоји дакле, наређење које јединице из Тузле се требају изместити, а у циљу враћања држављана СРЈ у СРЈ и да њихово место долазе држављани БиХ. Да ли је овде нешто спорно? Зато, ако радње које је вештак Миле Стојковић оценио као највише слично нечему што правила зову „бригада у повлачењу“, дакле, ако је та радња предузета мимо наређења претпостављене команде, а очигледно јесте, одлуком самог команданта, а за такво што у правилу службе оружаних снага постоји регулатива јер је прописано обавезно писмено извештавање претпостављене команде о томе, било је за очекивати да ће Тужилаштво такав доказ, такав извештај, такво реферисање овде нам предочити као доказ, наравно кад би такав доказ постојао. Ако тужилац верује Мили Дубајићу, онда ће му веровати да колона из Скојевске улице није 92. моторизована бригада у повлачењу, већ конгломерат јединица војника, резервиста, добровољаца, цивилних лица и цивила без чврсте структуре и организације, што свакако не значи да има било ко право да нападне и да је уништи. Али је сад питање којој онда војсци припада људство, техника, оружје, муниција, минско-експлозивна средства које је формирало колону о којој говорим јер нити један, оно што је еидентно у овом предмету, нити један ниво руковођења и командовања војске Југославије никад није тражио такав извештај од Миле Дубајића, нити је Миле Дубајић икад неком из војске СРЈ, односно војске Југославије доставио војнички извештај о дешавањима 15.05.'92. године што је уосталом рекао сам пред овим судом. Са друге стране ко чини ту другу страну, ко чини наоружане формације, како тужилац

каже бошњачког и хрватског народа, којој формацији припада Будимир Николић члан оперативног штаба задужен за безбедност, мобилисани пензионер као Илија Јуришић, Србин. Никола Славуљица новинар, члан штаба начелника СЈБ Тузла, задужен за информисање, такође мобилисан, такође Србин. Срећко Митровић један од професионалних милиционера командира у СЈБ Тузла који је обезбеђивао колону, Србин. Благоје Станкић, такође професионалац, један старешина СЈБ Тузла, члан оперативног штаба као Илија Јуришић, обезбеђивао колону, Србин. Живан Зарић, командир одељења у Другој маневарској чети која се налази у непосредној зони Брчанске малте у време дешавања који је овде испричао како је сам отворио ватру и зашто је отворио ватру и испуцао све што је имао муниције према припадницима те колоне, такође Србин, уз напомену да је Николе Славуљице жена Душанка такође Српкиња, секретарица у то време а и касније Меше Бајрића. И да не набрајам остале како оне на руководећим положајима у МУП-у и општини, тако и оне обичне професионалне резервне припаднике милиције Тузла који су овде помињани а нису имали својство ни окривљеног, ни оштећеног, нити сведока. Нажалост, морам поменути коме припадају Нико Јурић, Ивица Дивковић, Мато Дивковић, који су Хрвати, тада на руководећим функцијама у Станици јавне безбедности Тузла, учесници догађаја '92. године, сви тада и данас ожењени Српкињама, од чега данас Мато Дивковић живи у Србији, Ивица је службеник СИП-а у БиХ, а Нико Јурић на руководећој функцији у МУП-у Хрватске и даље са својим супругама. И на крају коме припада овај овде човек, којој то формациј, пензионисани полицијски руководиоца који је данас дошао овде противно забрани лекара јер жели да се ово коначно заврши јер сваки пут долази, осим једном кад је био спречен тиме што је био у болници, не из страха да ће Република Србија према њему предузети некакве мере, него зато што жели да у држави која му је нанела љагу ту љагу и спере. Дакле, тај левичар и тада и сада, мобилисани припадник СЈБ Тузла, члан Штаба оперативног или Штаба начелника Станице јавне безбедности, Хрват тада и данас ожењен са овом овде госпођом Српкињом из Бијељине чији син у том моменту 15.05.'92. године се налази у статусу питомца Војне академије у Београду, коју је завршио '94. године и постао официр ове војске. Дакле, да ли је ово један преварант, један монструм који је напао народ своје жене и своје деце, који је део једног злочина који нема преседан у БиХ или је један човек који га је потпуни стицај несретних околности довео у ову ситуацију да овде испред вас седи.

Ови Срби које сам поменуо, нажалост, морам да их помене, то никад нисам волео у свом животу јер сам одрастао у некој другој причи, очигледно нису били довољно Срби или су Бранковићи, а ови други са мешаним браковима нису неко ко нам је релевантан за некакве озбиљне закључке, а истовремено да ли ћемо рећи да је ЈНА била српска? ЈНА никад није била српска, био сам официр те војске, знам. Била је оружана снага заснована на потпуном паритету народа и народности СФРЈ, оног момента кад нема СФРЈ, нема ЈНА и оног момента, наравно, кад у тој војсци више нема припадника других народа и народности осим Срба и Црногораца, а чак смо те '92. године имали наређење начелника Генералштаба да се сви припадници ЈНА, дакле и ово одговорно тврдим, стојим иза тога јер сам имао наређење у рукама, сви који нису Срби и Црногорци пошаљу у пензију, односно на располагање, па је измењена новом наредбом да остају Македонци. Знам ко је у потпису, имам и број наредбе. Дакле, стојим иза овог што говорим иако са овим у крајњој линији нема никакве везе. Дакле, уколико нема припадника тих других народа и народности без обзира да ли су сами напустили или су натерани да напусте ЈНА па и таквим поступцима да их као у Тузли оставе да буду до краја, шта год то „до краја“ значило, са неколико војника, док сви остали, читај „Срби и Црногорци“ су на измештеним, на резервним командним местима

на српској територији, како је то описао сведок Уго Нонковић, дакле, онда тад нема више ЈНА јер поставити аршине у раван или имамо сукоб муслиманско-хрватских формација са српским формацијама или имамо сукоб регуларне снаге БиХ оличене у МУП-у БиХ, дакле, као једне редовне снаге по законима БиХ и СФРЈ са ЈНА као регуларном оружаном формацијом СФРЈ. Двоструки аршини никад нас нису довели до доброг па неће ни сад.

Из целе ове приче и себи и другима, а највише себи изгледа, постављам два питања на која за сад немам одговоре. Ко је и на који начин могао знати ујутру 15.05.'92. године кад је био састанак у Дому ЈНА у којем је Миле Дубајић присуствовао, да ће касарна бити исељена тог дана? Ако сам командант потпуковник Миле Дубајић тврди да ни он није знао да ће то тад бити а по његовој наредби је то направљено, како је то неко други то могао знати? Добровољци, припадници новоформиране војске Републике Српске са возилима су дошли да иселе Козловац и наравно оно што је остало у касарни, односно питање је да ли су они дошли, дакле, да иселе касарну, да помогну измештање некакве јединице коме год припадала или су само дошли по наоружање, опрему, минско-експлозивна средства са Козловца, па макар то било и само оно које је припадало Штабу ТО Братунац и Сребреница. И са друге стране, на основу чега закључујемо без сваке сумње, без разумне сумње да постоји перфидни план напада на војску? Један од могућих сценарија свакако је да су добровољци дошли по опрему са Козловца чему се успротивила локална власт јер не можемо из целе ове приче, односно једног животног догађаја искључити животну логику. Зашто би локална власт нападала војску у граду и ризиковала разарање и уништење и града и опреме оружја и минско-експлозивних средстава које им и тако припада по наредби начелника Генералштаба војске. У крајњом линији и онда тог некаквог договора о коме је било приче 15.05.'92. године у јутарњим часовима јер тад није било приче о томе да војска нешто носи, носи оно што јој припада, а не било шта друго. И у крајњој линији због тога је и договорана редовна регуларна примопредаја од стране комисија једне и друге стране.

Друго питање, наравно је, зашто је Дубајић одлучио да иде да буде баш тог 15.05.'92. године у 19 сати? Из списка, ако на злурад или да кажем некакав лош начин читамо оно што пише, произилази да је тог поподнева са једног пункта на излазу из Тузле му јављено, односно враћена је његова жена која је излазила из Тузле заједно са двојицом старешина, од којих је један његов безбедњак. У крајњој линији то је он овде објаснио на једно моје питање кад сам га питао где су твоји безбедњаци, он је рекао „Ето један је био с мојом женом“, па кад сам га питао је ли место безбедњака да буде са твојом женом, он је рекао „Безбедњак је стално 24 сата на дужности, он и кад ради са мојом женом, он ради за мене“. ОК. Или се то десило услед немогућности командовања са добровољцима који су тог јутра стигли у касарну и на Козловцу натоварили камионе са оружјем, муницијом и минско-експлозивним средствима, а који су око 14 сати кренули да изиђу без његовог знања и враћени су са Брчанске малте. Тај разлог нити са војничког нити са становишта обичне људске логике не може бити тренутни однос снага на терену и евентуално трпљење оружаног напада на касарну јер таква позиција, односно таква ситуација је војнички такође изрегулисана. Старешина јединице која је у окружењу ће или се предати или ће кренути у пробој или ће стационарно узвратити на напад, то је оно што правила говоре. Он се одлучује на сасвим четврту радњу коју не можемо поистоветити са правилском одредбом, односно оним правилом бригада у повлачењу јер то није бригада, нити је предузео било коју меру да ону коју правила предвиђају кад се бригада повлачи. У крајњој линији са којег се то терена бригада повлачи? Наравно, поновићу још једанпут, све ово што кажем не даје за право било коме да опали један једини метак на ту колону, чак ни да им ружну реч кажу док ови

пролазе, то није оправдање али говори о целој ситуацији тада на терену. Његова одлука, шта год да је био разлог, представља акт војничке недисциплине, представља самовољу која је имала врло трагичне последице како по људство које се затекло у колони, тако и даљња дешавања у региону Тузле, најалост завршено једним трагичним догађајем 25.05.1995. на капији у Тузли страдао 91., односно пардон 71. млади човек, а стотину и кусур их је, како је то грубо што сам сад рекао, извињавам се, стотину и кусур, дакле, више од сто људи рањено. Тако су то догађаји завршили, почели су дакле 15. маја '92. а завршили овом трагедијом 25.05.'95.

О првом разлогу сам већ говорио, односно он је говорио сам кад је одговарао на моје питање где су му били органи безбедности, а о другом је говорио такође сам, а посебно је говорио Ранко Белојица, њега сам већ цитирао али слику ових догађаја нам је можда понајбоље дао заштићени сведок „А“ којег сте овде, претпостављам, прочитали, а у првом суђењу је уживо одговарао на питања, који нам није открио своју улогу у касарни. Успели смо сазнати, чини ми се да је поручник по чину, не знамо које војске и коме припада, ни која му је цела улога у касарни била, у сваком случају он се затекао у касарни „Хусинска буна“ у Тузли 15.05.'92. године, говорио о потпуном расулу у јединици, јавашлуку, недисциплини, самовољи и алкохолу од стране тих добровољаца са Озрена и неких њихових командира и закључио је каже, „Никад нећемо сазнати ко је први метак опалио али да је атмосфера на линији кретања у Брчанској малти била таква да би и да је неко бацио дечију петарду дошло до овога до чега је дошло“. Дакле, ово је изјавио неко ко је поручник, дакле, претпостављам да је био поручник и у оној бившој војсци, из догађаја 15.05. изишао је као тежак трајни инвалид, дакле, младић један којег је стварно било тужно за погледати какве повреде на себи, колико видљиве повреде, да не говорим сад о тежини, то он само зна која је то тежина, него колико видљиве повреде али је он то рекао, тврдим да је то сведок са највећим кредибилитетом у овој судници који се појавио. Ја нећу даље вршити, ајде да тако кажем интелектуално насиље над свима вама, па ћу скратити и вратити се на суштину целе приче.

Дакле, враћам се сад на онај наш став од почетка да треба тражити где је у тој целој причи Илија Јуришић, јер овај суд мора одговорити на следећа питања: -да ли је закључен споразум у Скопљу 26.04.'92. године и ако јест која му је садржина и какве везе тај споразум има са целим овим дешавањима? Да ли се наредба Генералштаба Строго.пов.53-3 од 11.05. о премештају припадника ЈНА држављана СРЈ са простора БиХ у СРЈ и то са својим формацијским наоружањем до 19.05. односи и на 92. моторизовану бригаду Мила Дубајића, да ли је одлука Дубајића да напусти Тузлу 15.05.'92. године резултат споразума са властима Тузле или је то његова лична одлука из чега се извлачи закључак да је Илија Јуришић упознат са споразумом, договором било чим што је условило последицу која је наступила, да ли постоји перфидни план и ко је у њега укључен и са њим упознат, односно да ли је Илија Јуришић ако перфидни план постоји део тог плана? Да ли је критичном приликом било пуцњаве и на другим локацијама осим на Брчанској малти? Да ли је окривљени наредбу пренео пре или након почетка пуцњаве и каква је могућност комуникације са терена између командира који имају радио-станице и потчињених на терену? Наравно, сви они су нам објаснили кад, како је дошло до тога, како су отварали ватру, по чијем наређењу, да ли то има икакве везе са наредбом Илије Јуришића и наравно да овај суд коначно каже како гласи наредба коју је Илија Јуришић саопштио у етар. Кад на ова питања одговори овај суд, јер очигледно да нема сагласја у овоме што говоримо ја и колега тужилац, убеђен сам да једина правична законска у крајњој линији и морална одлука јест ослобађајућа пресуда за Илију Јуришића уз пуни пијетет свима онима који су страдали у овим догађајима. Хвала.

Председник већа: Захваљујем се. Сада је 17 часова и 08 минута, ја не знам колико ће бити Ваша завршна реч, па да можда направимо једну паузу? Да направимо ипак једну паузу.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Прекида се изношење завршних речи у 17 часова и 08 минута. Наставља се у 17 часова и 30 минута.

Након паузе суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се изношење завршних речи настави.

Завршну реч износи оптужени. Изволите. Ако Вам је лакше да седнете узмите столицу па седите.

Опт. Илија Јуришић у завршној речи изјави:

Поштовано судско вијеће, уважени браниоче, респектовани медији, нема их и остали присутни у судници, прихватам аргументе мога браниоца, а одбијам све наводе тужиоца јер су потпуно супротни истини и опорим чињеницама голе стварности. Моја завршна ријеч могла би се сажети у три реченице. Прво, нисам крив за дјело које ми се оптужницом ставља на терет. Друго, ниједан од саслушаних свједока у својим исказима није споменуо било какву моју кривицу и одговорност. И треће, нисам крив. Понављам заиста нисам крив. Међутим, оптужен сам, прозван сам и то неправедно, ништа ми друго није преостало него да се браним. Чиме? Истином и само истином. Имам људску потребу да у границама својих способности исправљам тужиочево фалсификовање стварности и идеолошки обојену истину. Истина нема алтернативу и она мора бити на суду, ако није суду а гдје би онда могла бити? У полицији? Ако је тамо, онда суд више није суд, већ политика. У том случају човјеку не преостаје ништа друго него да дигне руке од правде и правичности. Тада нико неће имати право да каже да штити невине и угрожене, да брани истину и правду. Давно, још у основној школи схватио сам значење и смисао истине и правде. У једној дивној пјесмици Чика Јове Јовановића Змаја има овај стих, цитирам: „Истина је јунак јак, држи се ко стијена и кад на њу зине хала и кад мислиш да је пала, побједа је њена“. Садржај мени увијек драге ове пјесме је лајф мотив мог односа према истини и правди. Још увијек сам убјеђен да правда понекад спава, а да никад не умире. Зато сам се без двојбе одазвао Вишем суду у Београду на позив К-По2 53/10 иако ме закон на то није присиљавао, обзиром да сам држављанин Босне и Херцеговине и да тамо стално живим. Хоћу да вјерујем да постоји правда и зато сам поново дошао у Београд. Дошао сам у Београд да тражим правду, дошао сам да за сва времена скинем љагу са свог имена и очистим образ који ми је овде у Београду упрљан. Дошао сам тражити правду у Београду насупрот свему ружном што ми се овде десило у времену од 11. маја 2007. до 11. октобра 2010. године када је и правно и политички начињено пуно грешака према мени. Питају ме, „Па зар тражиш правду на тамошњем суду“, „Па, наравно, гдје да тражим правду ако нећу на тамошњем

суду“, одговорио сам. У Београду је моја личност упрљана, ту се морам опрати, суд је важно мјесто и достигнуће правде, ако још и на суду нема правде то значи да немамо ни будућности. Овај предмет је својеврстан тест за србијанско правосуђе, за Европску унију, за Сједињене Америчке Државе и све демократске земље које се залажу за људска права и заштиту угрожених. Није у питању само одбрана и заштита моје невиности већ истовремено одбрана и заштита непристрасности и части самога суда и много шире правосуђа Републике Србије. Међутим, када је реч о Тужилаштву и тужиоцу, моја искуства су опоравна и разочаравајућа. Поштивање према лицима из ове институције зависи од њихове објективности, правичности, степена деполитизације очишћене од предрасуда прошлости и садашњости и од карактера самог човјека, односно како би то Црногорци рекли чојства. Не постоји бадава народна изрека „Чувај се онога ко ставља образ под опанак“. Тужилац у мом предмету је слијепо заљубљен у своју оптужницу, па кад и види или чује неки нови доказ и аргумент у моју корист он не може да се одлијепи од свог унапријед припремљеног закључка. У својој оптужници и завршној ријечи показује праву умјетност у извртању чињеница и фарбању истине. Ту је негде на нивоу великих пјесника и сликара. Успјешније може изврнути стварност него на пример што успјешан књижевник може слободно прикаже природу и живот. Његова сјећања на аргументе свједока и тако даље, који иду у прилог оптуженом су тупа ко маљ, а мржња и освета оштра ко сабља. Још из времена психолога Фројда знамо да предрасуде, измишљотине, изврнуте чињенице, кореспондирају за стварање идејних митова који имају за циљ да фалсификују историју и задовоље властите жеље и идеологеме на чијој основи почивају. У тужиочевој већ поменутој оптужници постоји читав арсенал поражавајућих етикета које негативистички одређују све те људе у Тузли вежући их за догађаје на Брчанској малти 15. маја '92. године. Сваку чињеницу из тог догађаја тужилац лажира у своју корист, стварајући тако негацију истине.

Давно, госпођа Хелена Дојч, живела у времену 1884. – 1982. године је доказала да псеудологија представља искривљене описе чињеница што се може упоредити са националним митовима. Предметна оптужница написана је у маниру замјене теза. Жртва се оптужује за злочин, а злочинци се приказују властитом жртвом. Све се то чини лицемјерно, идеолошки и свјесно и геделофски цинично. Ко буде непристрасно анализирао ову оптужницу једног дана ће схватити да њен аутор ни по чему није чувар истине и правде, већ напротив он је њен гробар. Разочаран сам степеном импровизације у овако озбиљном предмету. Посебно се то односи на тобожње доказе којим тужилац брани наводе из оптужнице.

Поштовано судско вијеће, ви томе нисте били свједоком али у спису сте могли пронаћи доказе како су се у судници појављивали свједоци који су се у тужиочевој оптужници налазили на листи погинулих на Брчанској малти. Тужилац је у судницу доводио људе који немају појма шта се догодило 15. маја јер су ту у том тренутку били или у Сарајеву или на неком другом мјесту, доводио је свједоке који су супротно његовом очекивању пред судом потврдили да њихов члан породице није страдао на Брчанској малти него на мајевичком ратишту или послије инцидента од 15. маја '92. На главном претресу у Вишем суду у Београду од 06. јула 2011. године дао сам одговоре на све елементе оптужнице и нема потребе да их понављам. Исказима свједока Милета Дубајића, Мехе Бајрића, Енвера Делибеговића, Бењамина Фишековића, Рахмана Шабановића, Екрема Селимовића, Ивице Дивковића, Нике Јурића, Уге Новаковића, Асије Поповић, Милета Стојковића, Мате Зрнића, Будимира Николића, Јасмина Имамовића, Николе Славуљице, Рефика Плавшића, Хамдије Јахића, Мирзета Торомановића, Живка Зарића, Благоја Станкића и заштићеног свједока „Алфа“ отклоњене су дилеме и непознанице из Апелационог суда у Београду исказане у

његовом решењу Кж-1 По2 5/10 од 11.10.2010. године. Након ових исказа тужилац је требао да схвати да сам неоправдано оптужен и супротно међународном праву притворен, хапшење и притвор су извршени по потјерници Окружног војног тужилаштва, таква потјерница је морала бити стављена ван снаге још 1998. године када су на снагу ступила правила Римског права. Исказима многих свједока непосредних учесника у догађајима на Брчанској малти од 15. маја '92. године потврђено је како послата порука радио-везом, цитирам „на ватру одговорити ватром“ није имала никаквог утицаја на почетак, ток и последице оружаног сукоба војске и полиције тим прије што се пуцњава није догодила само на раскрсници Брчанске малте већ дуж цијеле трасе кретања војске у дужини од неколико километара. Велики број припадника полиције ту поруку није ни чуо, могао је чути само онај ко је посједовао радио уређаје, то су били командири станица и понеки ријетки полицајац.

Сличне тврдње помињали су Екрем Селимовић, Нико Јурић, Ивица Дивковић, Рефик Плавшић, Хамдија Јахић, Благоје Станкић свједоци непосредни учесници догађаја. Њиховим изјавама добили смо одговор на који начин и како се одвијала комуникација командира станица полиције и њихових потчињених у јединици, односно полицајаца на терену. Да ли су полицајци примали или могли примити нека наређења својих командира? Сви су указивали да је комуникација била немогућа. Полицајци без радио уређаја поступали су по сопственом нахођењу и околностима којима су се у том часу нашли, краће речено поступали су како би поступио сваки полицајац у сваком граду и у свакој држави. На ватру која је отворена на њих узвраћали су ватром бранећи своје животе и животе грађана те штитили јавну и приватну имовину.

Изјавама многих свједока разбијене су заблуде и тужиочеве тенденциозне измишљотине о постојању тобоже цитирам „перфидног плана“ за напад на колону војске. О постојању таквог плана Тужилаштво нема ниједног доказа, а поготово нема материјалних доказа. Самим тиме нема доказа да се оптужени служио тим планом. То је чиста подвала и измишљотина Тужилаштва. Исто тако што је подвала и измишљотина да је оптужени припадао муслиманско-хрватским оружаним снагама. То је у низу обмана највећа подвала и неистина. Разумљивије речено то је лаж, а на сваку лаж треба одговорити истином.

Новим доказима као сапуница распршила се прича о споразуму потписаном између Босне и Херцеговине и Савезне Републике Југославије, цитирам „о мирном повлачењу ЈНА са територије БиХ на територију Савезне Републике Југославије“. Колико год уложили напора да до текста таквог споразума не можемо доћи. Зашто? Па зато што не постоји, нема га, па нема га. Како је онда оптужени могао бити упознат са његовим садржајем? Одговор на то питање зна само тужилац, а у суштини ријечи ријеч је о једној његовој подели и неистини. Слична ствар је и са наводним споразумом представника цивилних и војних власти Тузле са Милетом Дубајићем о повлачењу војске из града. Тужилац може али неће да вјерује Дубајићу, већ само иницијативно како је и свједочио пред овим судом након разговора са Мехом Бајрићем начелником Станице јавне безбедности Тузла донио самоиницијативно одлуку да напусти касарну „Хусинска буна“ у Тузли 15.05.'92. године. У оптужници има још неистина и подвала, тобоже кршење међународног права из члана 19, 21, 37 став 1 употреба недозвољеног начина борбе из члана 148 став 2 у вези става 1, санитарско возило и злоупотреба низ других. Пошто се ради о подвалама и инсинуацијама не желим их коментарисати.

На крају бих само додао. Нечасно је од Тужилаштва да од невиности једног човјека прекрајањем чињеница и извртањем истине прави политичку причу. Нечасно је због жртава на које се тужилац често позива, а у конкретном дјеловању манипулише њиховим потребама да за страдање њихових најмилијих буду кажњени одговорни.

Илија Јуришић, понављам, и још никада није био, нити ће бити адреса тужиочевих оптужби.

Председник већа: Захваљујем се. Има ли још неко нешто да изјави? Нема.

Ако нема нико ништа да изјави објављујем да је главни претрес завршен.

Објављивање пресуде, запишите,

02. децембар у 13 часова, судница бр.3.

Што је присутнима саопштено па их не позивати.

Завршено у 17:46 часова.

Записничар

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА